

Article Type: Scientific Research

Sociological Understanding of the Causes of Youth Unemployment in Kermanshah Citybased on grounded theory

Hajjieh Bibi Razeghi Nasrabad ^{*1} , Maliheh Alimondegari ², Razyeh Miri ³, Mohammad Reza Kargar Shoraki ⁴

¹ Associate Professor of demography, National Institute of Population Research, Iran. Email: hajjieh.razeghi@psri.ac.ir

² Assistant Professor in Demography, Social science Faculty Yazd University, Email: m.alimondegari@yazd.ac.ir

³ M.A in Demography, Social science Faculty, Yazd University, Email: razyeh.miri@gmail.com

⁴ Adviser to the Deputy Minister of Employment and Entrepreneurship Development of the Ministry of Labor Cooperation and Social Welfare Email: rkaregar@gmail.com

 10.22080/SSI.2021.20992.1865

Received:
February 15, 2021
Accepted:
August 20, 2021
Available online:
September 6, 2021

Keywords:
Youth, Structural unemployment, low employability, Qualitative Method, Kermanshah city.

Abstract

Similar to many other countries, Iran has witnessed growth in youth unemployment over recent years. The purpose of this study is to understand the sociological causes of youth unemployment. This is a qualitative research and its participants are 19 unemployed youth in Kermanshah city who have been selected by purposive and theoretical sampling. Data collection tool is in-depth interview. Data analysis was performed using Strauss and Corbin's grounded theory method, which includes open, axial and selective coding. The results show that youth unemployment factors include 104 concepts, 33 subcategories, 11 main categories and a core category entitled "dual structural unemployment and low employability". The results showed that job-seeking youth due to causal conditions such as mismanagement and lack of systematization for job creation, inadequate job contexts, Sexism; Underlying conditions such as family constraints on access to employment and inefficiency and low quality of human capital and intervention conditions such as job misconceptions and rural repulsion are faced with a dual structural unemployment and low employability. In such a situation, people use two contradictory action strategies such as passivity and inefficiency and self-efficacy and the desire to change or cope with the problem of unemployment. The need for synergy and comprehensive support of relevant and responsible institutions in order to improve the business environment and increase job opportunities for young people in Kermanshah is a serious recommendation of this study.

*Corresponding Author: Hajjieh Bibi Razeghi Nasrabad

Address: Associate Professor of demography,
National Institute of Population Research

Email: hajjieh.razeghi@psri.ac.ir

Extended Abstract

1. Introduction

Kermanshah Province, as one of the border provinces of Iran, is one of the most problematic regions in the country in terms of employment, so that in recent years, it has had the most unemployment problems. Statistics show that job opportunities are scarce in spite of the high capacities of this province in terms of natural and human resources, strategic location, border markets, production of livestock products and conversion industries, abundant mines, international airport with the capacity of becoming an airport city, access to the national railway, being on the route to pilgrimage sites in Iraq, many historical monuments, tourist attractions and agricultural hubs.

The reports of the Statistics Center of Iran in the first six months of 2017 has declared Kermanshah Province as a province with the most rate of unemployment in the country with an index of more than 20% and this is not the first time that Kermanshah is at the top of the unemployment table in Iran. However, in the past 18 years, this province has had the first rank of unemployment 15 times. While the optimal global unemployment rate is between 2 to 3 percent and in Iran it is 12 percent, Kermanshah province, with an unemployment rate of 18.6 percent in 2014 and 22.1 percent in 2015 had the highest unemployment rate in the country. According to the official data of the labor force plan of the Statistics Center of Iran in 2019, the youth unemployment rate in this province is 32.8%. Thus, the central question is, from the perspective of young people experiencing unemployment, what factors are behind this phenomenon.

2. Data and method

The present qualitative research is based on grounded theory. In this paper, sampling started purposefully and continued until the level of data saturation. After saturation, 19 in-depth interviews were conducted with unemployed youth in Kermanshah over a period of 3 months from July to September 2018. The sample people have entered the field of research with 4 characteristics: 1- They were in the age range of 20-34 years old; 2- They were interviewed voluntarily; 3- They lived in Kermanshah; 4- They were from both sexual groups with different characteristics including open, axial and selective coding.

3. Results

Findings include 104 concepts, 33 subcategories, 11 main categories and a core category entitled dual structural unemployment and low employability, which were presented in a paradigm model. The results showed that young job seekers had problems such as institutional-managerial weakness, lack of systematization to create jobs, sexism, underlying conditions such as family constraints, poor quality of human capital and intervention conditions such as incorrect job valuation and rural repulsion experience of the phenomenon of unemployment. In the face of unemployment and the action strategies of the youth of Kermanshah, we are facing the problem of unemployment with two different groups. The strategy of a group of respondents is passivity and inefficiency, including false hope, stagnation and turning to inefficient and temporary jobs. Another group has adopted a positive strategy by orienting the desire for change and progress, and by

changing job expectations, changing lifestyles and self-esteem, they have tried to reduce the consequences of unemployment and seek ways out of this situation. According to the respondents of this study, the general consequences of unemployment are the erosion of capital and social trust and underdevelopment of the province, which will include capital loss, social anomie, political consequences, labor market turmoil, poverty, and population challenges.

4. Conclusion

The need for synergy and comprehensive support of relevant and responsible institutions to improve the business environment and increase job opportunities for young people in Kermanshah is a serious recommendation of this article. Efforts to eliminate or reduce the problem of unemployment should be one of the goals and priorities in the development plans of the country and the province; otherwise its negative social, political and cultural effects are undeniable and inevitable.

Authors' contribution:

Data were collected by the third author of the article. The authors had an equal share in writing the article in analyzing and writing the article.

Conflict of interest:

There is no conflict of interest with any individual or organization.

نوع مقاله: علمی پژوهشی

فهم جامعه‌شناختی علل بیکاری جوانان شهر کرمانشاه بر اساس نظریه‌ی زمینه‌ی ای

حجیه بی بی رازقی نصرآباد*^۱، ملیحه علی مندگاری^۲، راضیه میری^۳، محمدرضا کارگر شورکی^۴

^۱ دانشجویار جمعیت‌شناسی، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور hajjiih.razeghi@psri.ac.ir
^۲ استادیار جمعیت‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه یزد، m.alimondegari@yazd.ac.ir
^۳ کارشناسی ارشد جمعیت‌شناسی، دانشکده‌ی علوم اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه یزد razyeh.miri@gmail.com
^۴ مشاور معاونت اشتغال و توسعه‌ی کارآفرینی وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، rkaregar@gmail.com

 10.22080/SSI.2021.20992.1865

چکیده

مشابه بسیاری از کشورهای دیگر، ایران نیز طی سالهای اخیر شاهد رشد بیکاری جوانان بوده است. هدف این مقاله، فهم جامعه‌شناختی علل بیکاری جوانان بیکار شهر کرمانشاه به شیوه‌ی کیفی و بارویکرد نظریه‌ی زمینه‌ی ای است. مشارکت‌کنندگان ۱۹ نفر از جوانان بیکار کرمانشاهی هستند که به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری انتخاب شده‌اند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه عمیق است. تحلیل داده‌ها با کمک روش نظریه‌ی زمینه‌ی ای استراوس و کوربین انجام گرفته است که شامل کدگذاری باز، محوری و گزینشی می‌باشد. نتایج حاکی از این است که عوامل بیکاری جوانان شامل ۱۰۴ مفهوم، ۳۳ زیر مقوله، ۱۱ مقوله‌ی اصلی و یک مقوله‌ی هسته با عنوان، دوگانه‌ی بیکاری ساختاری و اشتغال‌پذیری پایین است که در این مطالعه در قالب مدل پارادایمی ارائه شد. نتایج نشان داد جوانان جویای کار به دلیل شرایط علی از جمله ضعف نهادی-مدیریتی، عدم نظام‌مندی جهت ایجاد شغل، جنسیت زدگی؛ شرایط زمینه‌ای از قبیل محدودیت‌های خانوادگی، کیفیت پایین سرمایه انسانی و شرایط مداخله‌گری همچون ارزش‌گذاری نادرست شغلی و دافعه‌ی روستایی، با دوگانه‌ی بیکاری ساختاری و اشتغال‌پذیری پایین مواجه هستند. در چنین وضعیتی افراد با دو راهبرد کنشی متناقض چون انفعال و ناکارآمدی و میل به تغییر و پیشرفت به کنار آمدن و یا مقابله با مسئله‌ی بیکاری خود اقدام می‌کنند. ضرورت هم‌افزایی و حمایت همه‌جانبه نهادهای مرتبط و مسئول در راستای بهبود فضای کسب و کار و افزایش فرصت‌های شغلی جوانان در کرمانشاه توصیه‌ی جدی این مقاله است.

تاریخ دریافت:

۲۷ بهمن ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش:

۲۹ مرداد ۱۴۰۰

تاریخ انتشار:

۱۵ شهریور ۱۴۰۰

کلیدواژه‌ها:

جوانان، بیکاری ساختاری، اشتغال‌پذیری پایین، روش کیفی، شهر کرمانشاه.

* نویسنده مسئول: حجیه بی بی رازقی نصرآباد

ایمیل: hajjiih.razeghi@psri.ac.ir

آدرس: دانشجویار جمعیت‌شناسی، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور

۱ مقدمه

اشتغال و بیکاری از جمله موضوعات مهم اقتصادی هرکشوری است، به گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود (ارگاس، ۱۳۸۰: ۴). اشتغال نه تنها امتیازی پر منزلت به حساب می‌آید، بلکه ضرورتی برای بقاست و به عنوان یکی از وجوه حقوق بشر شناخته می‌شود (ماهر، ۱۳۸۳: ۵۱). در همه‌ی مناطق جهان، آمار و اطلاعات نشان می‌دهد که افراد جوان در مقایسه با افراد میانسال، سطح بیکاری بالاتری دارند و کیفیت شغلی آن‌ها نیز پایین‌تر از سایر گروه‌های سنی است. جوانان یکی از سرمایه‌های مهم برای رسیدن به توسعه‌ی پایدار و بالندگی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی هر کشور هستند. بیکاری آنان جدا از تبعات اقتصادی، منجر به افزایش وابستگی بیشتر آنان به والدین و افزایش فشار بر خانواده به تداوم فقر، افزایش انحرافات و مسائل اجتماعی از قبیل؛ طلاق، اعتیاد، بیماری‌های روانی، مهاجرت بی‌رویه، تأخیر در ازدواج می‌انجامد (رضایی، ۱۳۸۳: ۴۷۸). بیکاری به عنوان یک پدیده‌ی بسیار نگران‌کننده‌ی اجتماعی، سالیانی است که دامن‌گیر مردم و کشور ایران شده است و متأسفانه سال به سال نیز روی به گسترش دارد (وحیدی، ۱۳۸۰: ۲۲۱).

استان کرمانشاه هم به عنوان یکی از استان‌های مرزنشین کشور یکی از مسئله‌دارترین مناطق کشور از نظر اشتغال است به گونه‌ای که در چند سال اخیر همواره در رده‌ی استان‌هایی قرار داشته که

بیشترین مشکل بیکاری را دارند. آمار ایجاد اشتغال در این استان با توجه به ظرفیت‌های بالای منابع طبیعی، انسانی، موقعیت استراتژیک مرز، بازارچه‌های مرزی، تولید فرآورده‌های دامی و صنایع تبدیلی، معادن فراوان، فرودگاه بین‌المللی با ظرفیت تبدیل به شهر فرودگاهی و مرکز منطقه، دسترسی به راه آهن سراسری، قرار داشتن در مسیر تردد زائران عتبات، آثار تاریخی فراوان، جاذبه‌های گردشگری و توریستی و قطب کشاورزی عدد قابل قبولی نیست، که شکوفایی هرکدام می‌تواند یک تحول اقتصادی را رقم بزند. با این حال، براساس گزارش‌های مرکز آمار ایران (۱۳۹۶)، در شش ماهه‌ی اول سال ۱۳۹۶ استان کرمانشاه را با شاخص بیش از ۲۰ درصد بیکارترین شهر کشور اعلام کرده است و این اولین بار نیست که کرمانشاه در صدر جدول بیکاری می‌نشیند، بلکه این استان در ۱۸ سال گذشته ۱۵ بار رکورددار بیکاری کشور بوده است. استان کرمانشاه در سال ۱۳۹۵ با نرخ ۲۲/۱ درصد و در سال ۱۳۹۴ با نرخ ۱۸/۶ درصد بیکاری، رتبه‌ی نخست بیکاری را در کشور کسب کرده است. در حالی که نرخ جهانی مطلوب بیکاری بین ۲ تا ۳ درصد و در ایران ۱۲ درصد است. جدول ۱ نرخ مشارکت و بیکاری استان کرمانشاه را در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ و ۱۳۹۸ نشان می‌دهد. براساس اطلاعات رسمی، طرح نیروی کار مرکز آمار ایران (۱۳۹۸)، نرخ بیکاری جوانان در این استان ۳۲/۸ درصد است. از این رو، سوال محوری این است که بیکاری در شهر کرمانشاه از دیدگاه افرادی که آن را تجربه می‌کنند، در چه عواملی ریشه دارد؟

جدول ۱ نرخ مشارکت و بیکاری استان کرمانشاه بر حسب جنس: ۱۳۹۵-۹۶

سال	شرح	نرخ مشارکت اقتصادی*			نرخ بیکاری*			نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله		
		مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۹۵	کل کشور	۲۹/۴	۶۴/۱	۱۴/۹	۱۲/۴	۱۰/۵	۲۰/۷	۲۹/۲	۲۵/۴	۴۴/۲
	استان کرمانشاه	۳۸/۹	۶۳/۳	۱۴/۷	۲۲	۲۱/۶	۲۳/۹	۳۸/۱	۳۹	۳۳/۹
۱۳۹۶	کل کشور	۴۰/۳	۶۴/۵	۱۶	۱۲/۱	۱۰/۲	۱۹/۸	۲۸/۴	۲۴/۲	۴۳/۷
	استان کرمانشاه	۴۱/۵	۶۵	۱۸/۱	۲۱/۶	۲۰/۴	۲۵/۸	۴۲/۱	۳۸/۹	۵۲/۴
۱۳۹۸	کل کشور	۴۰/۸	۶۵/۴	۱۶/۰	۱۰/۴	۸/۶	۱۸/۲	۲۶/۵	۲۳/۹	۳۷/۴
	استان کرمانشاه	۴۴/۸	۷۰/۰	۱۹/۹	۱۴	۱۲/۲	۲۰/۵	۳۲/۸	۳۳/۸	۲۷/۵

مأخذ: مرکز آمار ایران، طرح آمارگیری نیروی کار

* نماگرهای فوق برای جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر محاسبه شده است.

استان با مسائل و چالشهای اقتصادی، اجتماعی متعددی روبه رو خواهند شد.

محققان زیادی وضعیت اشتغال و بیکاری را مورد توجه قرار داده‌اند که بیشترین مطالعات در حوزه‌های: ۱. شناخت، ریشه‌یابی و بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری در سطح ملی، یا دوره‌ی زمانی خاص ۲. بررسی رابطه‌ی بین بیکاری و انواع جرائم ۳. بررسی آثار و پیامدهای بیکاری ۴. بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری دانش‌آموختگان بر حسب جنسیت، سن، تحصیلات و با روش‌های کمی و پیمایشی انجام شده است. زمینه و پیشینه‌ی اولیه‌ی بیکاری در همه‌ی مناطق یکسان می‌باشد و از سه علت رشد بی‌رویه و شدید جمعیت، بحران اقتصادی و تغییر و تحولات تکنولوژیکی تشکیل شده است (کیانمهر، ۱۳۸۵: ۶۲). با این حال، به دلیل پیچیدگی پدیده‌ی بیکاری، عوامل گوناگونی در به وجود آمدن آن تأثیر دارند پیچیدگی علی مشکلات مربوط به بیکاری جوانان به دلیل نزدیکی و تعامل پدیده‌ها و جریان‌های اقتصادی، آماری، آموزشی، خانوادگی، فرهنگی و نهادی می‌باشد. این ترکیب و تلفیق عوامل و پدیده‌ها از یک منطقه به منطقه‌ی دیگر و غالباً از یک کشور به کشور دیگر متفاوت

پرداختن به موضوع بیکاری جوانان از چندین جهت حائز اهمیت است. بر اساس برخی شاخص‌ها از جمله کاهش بار تکفل و افزایش سهم و رشد جمعیت در سنین فعالیت، ایران در نیمه‌ی دهه ۱۳۸۰ وارد فاز پنجره جمعیتی شده است، این فرصت به مدت چهار دهه باز می‌ماند و از سال ۳۰-۱۴۲۵ به بعد با آغاز مرحله‌ی سالخوردگی جمعیت به تدریج بسته خواهد شد. در شرایط کنونی پنجره‌ی جمعیتی بستری برای رشد و توسعه‌ی اقتصادی کشور محسوب می‌شود. بهره‌برداری از فرصت پنجره‌ی جمعیتی و تبدیل آن به فرصت اقتصادی و اجتماعی مستلزم توانمندسازی جوانان، بهبود کیفیت سرمایه‌ی انسانی و گسترش فرصت‌های شغلی، حذف موانع ساختاری جذب نیروی کار جوان و آماده نمودن آنان برای ورود به بازار کار است. با این حال، همچنان بیکاری یک مسئله‌ی ملی و استان کرمانشاه است و نیازمند این است که دولت و بخش خصوصی برای رفع این مشکل گام‌های اساسی بردارند. در غیر این صورت با تداوم نرخ بالای بیکاری جوانان نه تنها پنجره‌ی جمعیتی به رشد و توسعه‌ی اقتصادی کشور کمک نمی‌کند، بلکه به دلیل ساختار جمعیتی سالخورده پیش رو کشور و این

است از مجموع تمام افرادی که شاغل نیستند، اعم از کسانی که در جریان دستیابی به شغل جدیدند یا آنان که نسبت به یافتن شغل با دستمزدهای متعارف و واقعی قادر نیستند (رعیت زاده، ۱۳۹۳: ۱۵۳). بیکاری به انواع مختلفی تقسیم می‌شود: ۱- بیکاری ناشی از فناوری مدرن. ۲- بیکاری اتفاقی ناشی از حوادث یا اعتصابات کارگری. ۳- بیکاری عمومی (غیر ارادی): زمانی به وجود می‌آید که جمعیت فعال آماده کار کردن با شرایط موجود است ولی به یافتن کار قادر نمی‌باشند. ۴- بیکاری پنهان: این نوع بیکاری با کیفیت کار سر و کار دارد. فرد ظاهراً شاغل است، ولی در حقیقت هیچ نوع نقشی در تولید ندارد و موجب ارزش افزوده‌ی واقعی نمی‌شود. ۵- بیکاری ادواری: به بیکاری به وجود آمده بر اثر سیکل‌های تجاری (رکود و رونق) گفته می‌شود. ۶- بیکاری ساختاری: به آن مقدار از بیکاری گفته می‌شود که بر اثر نامناسب مهارت و توانایی کاری بخشی از نیروی کار در شرایط پیشرفت تکنولوژیکی به وجود می‌آید. ۷- بیکاری اصطلاحی: به آن مقدار از بیکاری گفته می‌شود که به دلیل تغییر شغل افراد به وجود می‌آید. ۸- بیکاری فصلی: به آن مقدار بیکاری گفته می‌شود که در یک فصل خاص و به دلیل ماهیت کاهش فعالیت یک بخش خاص طی آن فصل به وجود می‌آید. (رحمانی، ۱۳۸۴: ۱۱۹).

صاحب نظران نظریه‌ی برساخت‌گرایی اجتماعی^۱، مسائل اجتماعی را ناشی از تعاریف ذهنی و شرایط عینی می‌دانند. این رویکرد به دنبال پاسخ به این سؤال‌هاست که چرا گروه‌های مختلف مردم، معناهای متفاوتی را به یک مسئله نسبت می‌دهند و چگونه این معناها بر رفتار افراد تأثیر می‌گذارند. این رویکرد در تلاش است به صورتی عمیق و ژرف‌نگر به بخش اندرونی ذهن افراد مصاحبه‌شونده وارد شود و به مقولات و مفاهیمی مانند آگاهی، نگرش، احساس، درک و دریافت و عقیده‌ی آن‌ها به مسئله

است. همچنین افراد با توجه به شرایط و موقعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جغرافیایی، آموزشی، نهادی که در آن قرار دارند می‌توانند دلایل و عوامل متعدد مؤثر در بیکار بودن‌شان را بیان کنند که درک و تفسیر آن مستلزم به کارگیری روش کیفی است تا افراد به صورت مبسوط و عمیق زمینه‌ها و عواملی را که در عدم دستیابی آن‌ها به فرصت‌های شغلی نقش به‌سزایی دارند را مورد بحث قرار دهند. با در نظر گرفتن این ملاحظات در مقاله‌ی پیش رو، روش کیفی و رویکرد زمینه‌ای به کار گرفته شده تا توصیفی عمیق از شرایط و بسترهای زمینه‌ساز بیکاری در بین جوانان شهر کرمانشاه ارائه دهد. سؤال اصلی مطالعه‌ی حاضر این است که فهم جوانان از علل زمینه‌ساز بیکاری چیست؟ نتایج این پژوهش در زمینه‌ی شناخت عوامل زمینه‌ساز بیکاری و همچنین شناسایی پیامدها و اثرات زیانبار ناشی از آن در جامعه و نحوه‌ی مواجهه‌ی جوانان با بیکاری می‌تواند نقش مهمی در آگاه‌سازی خانواده‌ها، جامعه، سازمان‌های متولی قانونگذار جهت جلوگیری از گسترش بیکاری جوانان در آینده داشته باشد و نیز در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای کشور و استان کرمانشاه مفید واقع شود.

۲ چارچوب مفهومی تحقیق

در تحقیقات کیفی، از نظریه‌ها به منزله‌ی راهنمایی نظری برای تفسیر و تبیین بیشتر ابعاد موضوع مورد مطالعه و حساسیت نظری استفاده می‌شود. در اینجا برخی از نظریات و تئوری‌های پایه‌ای و کلی مربوط به مبحث اشتغال و بیکاری شرح داده می‌شود.

۲.۱ تعریف مفهوم بیکاری:

در یک تعریف عمومی، "بیکار" به شخصی گفته می‌شود که در سن اشتغال است و جویای کار، اما کاری متناسب با توانایی‌های خود که حداقل دستمزد مورد انتظارش را تأمین نماید، نمی‌یابد (وحیدی، ۱۳۸۰: ۲۲۱). به عبارت دیگر، بیکاری عبارت

1. Social Construction Theory

زمانی که ارزش تولید نهایی کار از هزینه‌ی آن (دستمزد پرداختی) بیشتر باشد، تولیدکنندگان کارگران بیشتری استخدام خواهند کرد و عرضه‌ی نیروی کار نیز تابعی از فعالیت کارگر است. به نظر نئوکلاسیک‌ها، بیکاری غیر ارادی در جامعه وجود ندارد، ولی در رابطه با نیروی کار، بیکاری اصطلاحاً را می‌پذیرند؛ زیرا در بازار کار همواره حرکت وجود دارد (یحیائی، ۱۳۷۵: ۲۳). نئوکلاسیک‌ها همچنین بحث انتظارات عقلانی را وارد الگوی اقتصاد کلاسیک‌ها می‌کنند و سیاست‌های پیش‌بینی شده در کوتاه مدت را علت تغییر تولید و اشتغال در نظر می‌گیرند (قدیری معصوم و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۵۵). در این دیدگاه بیان شده است که افراد بر اساس مدل انتظارات عقلایی، انتظارات خود را شکل می‌دهند. افراد با مقایسه‌ی دستمزدها، قیمت‌های آینده با دستمزدها و قیمت‌های جاری در مورد اشتغال یا بیکاری، تصمیم‌گیری می‌کنند.

مطالعه‌ی آکادمیک تأثیر بیکاری بر روابط اجتماعی فرد را می‌توان در دهه‌ی ۱۹۳۰ جستجو کند، زمانی که تعداد زیادی از مردم در طول رکود بزرگ شغل خود را از دست دادند. در طی این دهه رکود اقتصادی شدید، جاهودا و همکاران^۳ (۱۹۸۲) پیامدهای بیکاری مزمن را با "جامعه‌شناسی" بررسی کردند، که بر تأثیرات بیکاری طولانی مدت بر ارتباط اجتماعی فرد متمرکز بود. آنها دریافتند که افراد بیکار روابط اجتماعی خود را سست کرده و در فعالیتهای اجتماعی کمتری شرکت می‌کنند (جاهودا و همکاران^۴، ۲۰۰۲). باککه^۵ (۱۹۳۳) پیشگام مطالعه‌ی اجتماعی بیکاری بود و درباره‌ی تأثیرات بیکاری در زندگی خانوادگی، سرگرمی، ارتباط اجتماعی و نگرش سیاسی فرد بحث کرد. بعداً (سال ۱۹۶۹) باککه بر تأثیر بیکاری بر روابط اجتماعی افراد متمرکز کرد و دریافت که فراوانی روابط اجتماعی به دلیل بیکاری کاهش می‌یابد. پس از دهه‌ی ۱۹۷۰، بحران نفت به

ی اجتماعی پردازد (افراسیابی و دهقانی دارامرد، ۱۳۹۵: ۲۵۹). براساس نظریه‌ی برساخت‌گرایی اجتماعی، موانع و محدودیت‌های دستیابی به شغل خود را به مثابه‌ی واقعیتی به نمایش می‌گذارد که به وسیله‌ی جوانان جویای کار تعبیر و تفسیر می‌شود و نکته‌ی در خور تأمل در اینجا این است که داشتن شغل و درآمد آن‌گونه که هست مهم نیست، بلکه تعریف آن‌ها از شغل و درآمد مهم است.

به عقیده‌ی اقتصاددانان کلاسیک، بازار کار، بازاری رقابتی است که همواره در تعادل اشتغال کامل به سر می‌برد و نیروی انسانی موجود به طور کامل به وسیله‌ی دستگاه‌های تولید در بازار کار جذب می‌شوند، به طوری که هرگز بیکاری به وجود نمی‌آید. در این نگرش پدیده‌ی اشتغال جنبه‌های فنی، اقتصادی و اجتماعی دارد و با مشکلات روانی و اخلاقی همراه است. کارل مارکس^۱ بر خلاف نظریه‌ی فوق، عدم اشتغال را نتیجه‌ی یک فرآیند سازمان‌یافته و روابط حاکم بر آن را به سه عامل وابسته می‌داند: ۱- میزان انباشت سرمایه ۲- سطح نسبی دستمزد ۳- حجم اشتغال (که به حجم معینی از عدم اشتغال مربوط می‌شود). تغییرات نسبی این عوامل فقط به طور استثنایی می‌تواند گرایش به اشتغال کامل یا تحقق آن را امکان‌پذیر سازد و انواع مختلف بیکاری را در برگیرد (تودارو^۲، ۱۳۶۶: ۳۴). مارکس تأثیر تغییرات فنی را به طور ادواری در میزان اشتغال مورد تأکید قرار می‌دهد و معتقد است که پیدایش ماشین در جریانات تولید، سرمایه‌ای را برای اشتغال افراد، آزاد نمی‌کند، بلکه قسمتی از سرمایه‌ی جاری را نیز به سرمایه‌ی ثابت تبدیل می‌کند که در این تبدیل کلاسیک‌ها، عرضه و تقاضای نیروی کار، تابعی از دستمزد و انجام اشتغال گاهی در گرو سیاست‌های پولی و مالی است (قره باغیان، ۱۳۷۲: ۱۵۲). نئوکلاسیک‌ها تقاضای نیروی کار را تابعی از ارزش تولید نهایی نیروی کار می‌دانند و استدلال می‌کنند تا

4. Jahoda, Lazarsfeld, & Zeisel

5. Bakke

1. Karl Marx

2. Todaro

3. Jahoda, Lazarsfeld, & Zeisel

حصول می‌دانستند، ترتیبات دیگری را برای سرمایه‌گذاری و پس‌انداز تشخیص می‌دهد. به عقیده‌ی کینز پس‌انداز تا حدود زیادی با ضرورت و عادت ارتباط دارد. به اعتقاد وی در هر سطح از درآمد مبلغی را که شخص پس‌انداز می‌کند متناسب مقدار درآمد است نه تابع نرخ بهره، اشخاص کم‌درآمد و فقیر باید تمام درآمد خود را خرج کنند و ذخیره‌ی آن‌ها بسیار کم و حتی هیچ است، ولی درآمد اغنیا بیش از مصرفشان است. بنابراین، میزان پس‌انداز نزد آن‌ها بیشتر است. نتیجه‌ی حاصله از این نظر این است که اگر درآمد کلی یا توزیع درآمد تغییر نکند، پس‌انداز نیز اجباراً ثابت می‌ماند (سپهر، ۱۳۴۵:۹۰). کینز معتقد بود که دولت می‌بایست برای رسیدن به اشتغال کامل در اقتصاد دخالت نماید. وی این نظریه را که جامعه در حالت تعادل به اشتغال کامل می‌رسد را رد کرد و اعتقاد داشت که سطح اشتغال با میزان تولید و میزان تولید با تقاضای مؤثر (یعنی میزان خرید کالاها و خدمات) ارتباط مستقیم دارد. بنابراین، تأمین اشتغال کامل و کار برای همه به مراتب مهم‌تر از تعادل در درآمدها و هزینه‌های دولت است (خدایپرست مشهدی و همکاران، ۱۳۹۱:۹۳). از دیگر نظریه‌ها، نظریه‌ی مزدگرایی است. این تئوری دلیل این امر را که کارگران با قبول دستمزد پایین همچنان نمی‌توانند کار مناسبی پیدا کنند، این می‌داند که افراد جویای کار نمی‌توانند با دستمزدهای کمتر از مزدهای رایج همان تلاشی را در کار از خود بروز دهند که سایرین بروز می‌دهند. به عبارتی، انگیزه‌ی لازم برای اشتغال به کار را ندارند، و در نتیجه مسئله‌ی بیکاری غیر ارادی همچنان پا بر جا می‌ماند، این امر خاصه در مورد افراد جویای کار متخصص صادق است (نورث^۹، ۱۳۷۴:۶۳).

رکود اقتصادی در دنیای غرب منجر شد و فاجعه‌ی بیکاری دیگری رخ داد و مطالعه‌ی بیکاری دوباره مورد توجه قرار گرفت. جاهودا (۱۹۸۲) تئوری محرومیت از بیکاری^۱ را با الهام از مطالعات خود در دهه‌ی ۱۹۳۰ مطرح کرد. این تئوری خاطر نشان کرد که کار نه تنها به طور مشخص حقوق دریافت می‌کند، بلکه به طور ضمنی علاوه بر خانواده و همسایگی به برقراری روابط اجتماعی نیز کمک می‌کند. بیکاری عملکرد بالقوه شغل را در ایجاد روابط اجتماعی از بین می‌برد. نظریه‌ی محرومیت منجر به انجام مطالعات بیکاری در این حوزه از دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ شد. برای مثال؛ کافیلد، بوریل و مارشال^۲ (۱۹۸۶)، فورنهام^۳ (۱۹۹۴) و والاس^۴ (۱۹۸۷) همه در مطالعات خود درباره‌ی بیکاری و روابط اجتماعی جوانان نظریه‌ی محرومیت را اعمال کردند. از دهه‌ی ۱۹۹۰، مفهوم جدید «محرومیت اجتماعی»^۵ وارد این عرصه شد و محبوب شد. برای مثال، گالی و پاگام^۶ (۲۰۰۰) به تأثیرات بیکاری در وضعیت مالی فرد، مشارکت در بازار کار و روابط اجتماعی به عنوان «محرومیت اجتماعی» اشاره کردند. در تحقیق روی جوانان بیکار، دو مطالعه‌ی بزرگ همچنین مفهوم محرومیت اجتماعی را در تجزیه و تحلیل تأثیرات بیکاری بر روابط اجتماعی جوانان به کار برد: بیکاری جوانان و محرومیت اجتماعی: ابعاد، تجربیات ذهنی و پاسخ‌های نهادی در شش کشور اتحادیه‌ی اروپا (کیزلباخ و همکاران^۷، ۲۰۰۲) و یک مطالعه‌ی تطبیقی درباره‌ی بیکاری جوانان و محرومیت اجتماعی در اروپا (هامر^۸، ۲۰۰۳).

از دیگر نظریه‌های مطرح در حوزه‌ی اشتغال و بیکاری نظریه‌ی کینز است. کینز معتقد است بیکاری نتیجه‌ی کاهش در سرمایه‌گذاری است و برخلاف اعتقاد اقتصاددانان کلاسیک که تعادل و پس‌انداز را امری طبیعی و به طور خود به خود قابل

6. Gallie and Paugam

7. Kieselbach, T.& et al

8. Hammer

9. North

1. The Unemployment Deprivation Theory

2. Coffield, Borrill, and Marshall

3. Furnham

4. Wallace

5. Social Exclusion

تدریس، پرستاری و غیره (رازقی نصرآباد و کارگر شورکی، ۱۳۸۷). تئوری‌های جنسیتی همچنین تأکید می‌کند که گرایش مشاغل زنانه برای این است که انعکاسی از نقش خانگی زنان باشد (نظیر آموزگاری، پرستاری، نظافت و پذیرایی) و درست همان‌طور که در بیش‌تر جوامع کار خانگی زنان کم‌ارزش‌تر شده است، این مشاغل و مهارت‌ها نیز کم‌ارزش می‌باشند (کار، ۱۳۸۴). موضوع دیگری که طرفداران نظریه‌ی جنسیتی مطرح می‌کنند مزاحمت‌های جنسی است. آن‌ها معتقدند این نوع مزاحمت‌ها عامل مهمی در جابه‌جایی کارکنان زن بنگاه‌های اقتصادی است؛ زیرا دست کشیدن از کار چاره‌ی اصلی این نوع گرفتاری است. به نظر می‌رسد این نوع مزاحمت‌ها تا حد زیادی در تفکیک شغل‌ها بر مبنای جنسیت و تداوم آن مؤثر بوده و تلاش‌های زنان را برای ورود به شغل‌هایی که در قلمرو مردان قرار دارند خنثی کرده است (امینی، ۱۳۸۳: ۱۳۸). از نظر جامعه‌شناسان کارکردگرا، نیز تنها نقش اساسی زنان در جامعه برآوردن نیازهای جنسی مردان و فرزندزایی است و نباید تغییری در این نقش‌ها ایجاد گردد. همچنین تقسیم کار جنسی در خانواده متضمن خرسندی افراد و وجود خانواده‌ای کارا و با ثبات است. این تقسیم کار به نفع هر دو جنس و جامعه است (ساروخانی و گودرزی، ۱۳۸۸). از نظر پارسونز زنان نباید در زندگی شغلی از الگوی مردانه پیروی نمایند و در رقابت مستقیم با مردان طبقه خویش برآیند، زیرا تغییر در فرصت‌های شغلی و ایجاد برابری، موجب از هم گسیختگی ساخت خانواده خواهد شد. بنابراین در خانواده‌ی زن نقش عاطفی (ابزاری) که همانا فرزندآوری و مراقبت از همسر و فرزندان است را ایفا می‌کند و مرد نقش نان‌آوری (ابزاری) که بیرون از خانه است و به کسب درآمد منجر می‌شود را ایفا می‌کند و معتقد است که اختلاط نقش زن و مرد صدمات جبران‌ناپذیری به کانون خانواده وارد می‌کند. همچنین هرگونه تغییر در نقش زنان، خطرات زیادی در پی دارد و واگذاری نقش به زنان در امور اقتصادی و سیاسی، سبب تخریب

فیلیپس با بررسی اقتصاد کشور انگلستان، به رابطه‌ی مستقیم موجود میان دو شاخص اقتصادی یعنی (نرخ بیکاری) و (نرخ تورم) پی برد. بر این اساس، هرچه نرخ تورم بالا برود از نرخ بیکاری کاسته می‌شود و بر عکس. اما بیکاری هرگز به صفر نمی‌رسد. براساس این نظریه، وقتی در جامعه تورم ایجاد می‌شود، درآمد افراد با همان سرعت تورم افزوده نمی‌شود و در نتیجه، نفع بیشتری به صنایع می‌رسد و صنایع برای افزودن بر منافع‌شان سعی می‌کنند بیشتر تولید کنند در نتیجه، کارگران بیشتری را استخدام می‌کنند و بیکاری کم می‌شود. از آن طرف کسانی که تا دیروز بیکار بودند در نتیجه، استخدام و کسب درآمد بیشتر از گذشته خرید می‌کنند و این امر باز هم موجب بالا رفتن تورم می‌شود و این سیکل ادامه پیدا می‌کند عکس این قضیه وقتی رخ می‌دهد که از قیمت‌ها کاسته و کارگران را اخراج می‌کنند و بیکاری افزایش می‌یابد (محمدی و دیگران، ۱۳۹۴: ۳۱).

بخشی از تفاوت‌های دسترسی زنان به بازارکار نیز در چارچوب نظریه‌های جنسیتی تبیین شده است، نکته‌ی اصلی تئوری‌های جنسیتی این است که موقعیت تابعی زنان در بازار و در خانواده با یکدیگر مرتبط و جزئی از یک سیستم کلی اجتماعی است که در آن زنان تابع مردان هستند. مردان از زمانی که وارد بازارکار می‌شوند، معمولاً تا هنگام بازنشستگی در نیروی کار باقی می‌مانند و مشارکت آن‌ها تحت تأثیر مراحل سیکل زندگی، مانند آموزش، وضعیت خانوادگی (تجرد یا تأهل، طلاق، داشتن یا نداشتن فرزند) و محل اقامت (شهری یا روستایی) نیست؛ در صورتی که زنان مشارکت‌شان ناپیوسته است. آن‌ها بارها در طول زندگی‌شان وارد بازارکار می‌شوند و الگوی مشارکت آن‌ها تحت تأثیر تغییرات زندگی‌شان است؛ مانند وضعیت تأهل، تعداد بچه و غیره. معمولاً کسانی که فعالیت اقتصادی منظمی دارند، زنانی هستند که یا تحصیلات عالی دارند یا ازدواج نکرده‌اند یا بچه ندارند و اغلب در مشاغل هستند که تداوم نقش خانه آن‌هاست، مانند

بین شانزده زن و مرد بیکار ۲۸ تا ۶۲ ساله انجام دادند که به طور غیر ارادی کار خود را در طی رکود اقتصادی اخیر در سوئد از دست داده‌اند. یافته‌ها نشان داد که پاسخ دهندگان، کار را به عنوان اساسی برای تعلق درک می‌کردند و از دست دادن کار به دلیل تغییر در وضعیت مالی، زندگی اجتماعی و الگوی مصرف آنها را تحت تأثیر قرار می‌داد. پس از دست دادن شغل، پاسخ دهندگان احساس از دست دادن عزت و تعلق به عنوان یک انسان را تجربه کردند. آنها همچنین به دلیل تغییر وضعیت مالی خود احساس نگرانی، عدم امنیت و استرس کردند که به نوبه‌ی خود به انزوا و از بین رفتن عزت نفس منجر شد. حمایت اجتماعی و سایر فعالیتها به پاسخ دهندگان ساختار و معنی می‌بخشید. مارکوس^۳ (۲۰۱۵)، در مطالعه‌ی روندهای مربوط به ریسک‌های بیکاری بین گروه‌های با تحصیلات پایین، متوسط و بالا را در آلمان غربی در دوره ۲۰۱۵-۱۹۷۰ بررسی کرده است. نتایج نشان می‌دهد در طی زمان برای هر دو جنسیت بیکاری افزایش یافته است. به علاوه جویندگان کار با مهارت‌های بالاتر در زمان ریسک بیکاری کم‌تری را نسبت به بی‌مهارت تجربه می‌کنند و همین‌طور جویندگان کار با سطوح تحصیلی بالاتر در معرض بیکاری کمتر نسبت به سطوح پایین‌تر قرار دارند. آلبانی و ساهین^۴ (۲۰۱۳) در مطالعه‌ی نشان دادند که در آمریکا تا سال ۱۹۸۰ شکاف جنسیتی بیکاری بین زن و مرد وجود دارد. این شکاف پس از سالهای ۱۹۸۰ تقریباً از بین رفته است به جز در طی دوره‌ی رکود که بیکاری مردان بیش از زنان بوده است. رشد آموزش زنان نسبت به مردان، تغییرات در ساختار سنی و توزیع صنعت از جمله عواملی بودند که شکاف جنسیتی بیکاری در آمریکا را موجب شده‌اند. ژنگ^۵ (۲۰۱۲) در مطالعه‌ی کیفی به واکاوی نقش بیکاری در روابط اجتماعی جوانان در شانگهای چین می‌پردازد. نتایج به دست آمده از مصاحبه با

کارکردهای کنونی جامعه می‌شود (مرکز امور مشارکت زنان، ۱۳۸۰، ۱۱).

این مطالعه از نظریه‌های اقتصاددانان کلاسیک و نئوکلاسیک‌ها، کینز، فیلیپس، جنسیتی، کارکردگرایی و همچنین سایر استدلال‌های نظری مرتبط با وضعیت اشتغال و بیکاری جوانان، الهام‌گرفته است. از نظریه‌های مزبور جهت افزایش حساسیت نظری مفهومی در مطالعه برای کمک به باز بودن ذهن محقق در مورد موانع دستیابی به فرصت‌های شغلی، استفاده شد بنابراین، بخشی از حساسیت نظری مفهومی نگارندگان مقاله در تحلیل داده‌ها، برگرفته از مرور نظریه‌های مرتبط است.

۲٫۲ پیشینه‌ی تحقیق

جبولانی^۱ (۲۰۱۷) مطالعه‌ی کیفی با هدف درک تأثیر بیکاری بر ساکنان مازاخله در آفریقای جنوبی انجام داد. نمونه شامل پنج زن و پنج مرد بین ۲۵ تا ۵۵ سال بود که بیکار بودند و با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌هایی که با استفاده از پنج مرحله تجزیه و تحلیل کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند از مصاحبه‌های عمیق استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که افراد بیکار (الف) نداشتن هدف در زندگی را احساس می‌کنند که به مشکلاتی در ساختار زمان خود منجر می‌شود (ب) به طور کلی اوقات خود را با فعالیت‌های غیرفعال و بی‌هدف می‌گذرانند و (ج) سرخوردگی و خشم را تجربه می‌کنند که ممکن است منجر شود به خشونت، سوء مصرف مواد، فحشا، قاچاق مواد مخدر و حتی گاهی خودکشی می‌شود. علاوه بر این، مشارکت کنندگان اظهار داشتند که افراد بیکار نه تنها شغل، بلکه هویت اجتماعی و ارزش شخصی خود را با بیکار شدن از دست می‌دهند.

هیسوال و همکاران^۲ (۲۰۱۷) مطالعه‌ی کیفی با هدف درک درستی از تجربیات بیکاری و تصور از رفاه در

3. Markus k.

4. Albanesi and Sahin

5. Zeng, Qun

1. Jabulani N. M

2. Hiswals, A.; Marttila, A.; Mälstam, E. & G.

Macassa.

اختلاف خانوادگی، کمبود وابستگی به مدرسه و رفتارهای ناهنجار اجتماعی احتمال بیکاری جوانان را افزایش می‌دهد. انیل و سویتمن^۴ (۱۹۹۸) با استفاده از مطالعات کلی در زمینه‌ی رشد کودکان دریافتند که پسران دارای پدر بیکار تقریباً دو برابر بیش از پسرانی که پدر آن‌ها بیکار نبوده، در معرض بیکاری قرار دارند و بر اساس همین مطالعات نتیجه گرفته‌اند که وضعیّت خانوادگی تأثیر به‌سزایی در آینده و دورنمای این افراد در بازار کار خواهد داشت. هیگینز^۵ (۱۹۹۴) دریافت که برنامه‌های آموزشی جوانانی که در انگلستان اجرا می‌گردد توانایی برطرف نمودن نقاط ضعف جوانان در بازار کار را ندارد و بنابراین سیاست‌ها و اقدامات پیش‌گیرانه باید در مراحل اولیه‌ی زندگی و حتی در هنگام تولّد فرزندان در خانواده برقرار شود. لینچ^۶ (۱۹۸۷) در بررسی که روی جوانان شهر لندن انجام داد به این نتیجه رسید که ویژگی‌های افراد مانند قومیت، بیکاری والدین و سطح تحصیلات تأثیر معناداری بر احتمال بیکاری جوانان دارد. همچنین یافته‌های آن‌ها نتایج بررسی مین و رافی^۷ (۱۹۸۳) را در خصوص جوانان اسکاتلندی که ترک مدرسه کرده‌اند، تأیید می‌کند. آن‌ها در بررسی‌های خود دریافتند، جوانانی که در طول تحصیل دارای یک کار نیمه وقت بوده‌اند و سابقه‌ی فرار از مدرسه نداشته‌اند در هنگام فراغت از تحصیل با خطر بیکاری کمتری مواجه خواهند بود. علاوه بر این و برخلاف انتظار، در این بررسی نشان داده شد که داشتن والدین با سطح تحصیلات بالا تأثیر منفی بر احتمال اشتغال فرزندان دارد که این پدیده می‌تواند به دلیل اثرات متقابل بین انتظارات والدین و ضعف و ناتوانی تحصیلی فرزندان باشد. برادبوری و همکاران^۸ (۱۹۸۴) دریافتند جوانان متعلق به خانواده‌های تک سرپرست با سطح تحصیلات پایین که نوع گویش آن‌ها متفاوت با گویش‌های بومی است دارای بیشترین احتمال بیکاری هستند و

۱۹ جوان بیکار نشان می‌دهد که بیکاری از ارتباطات اجتماعی آنها کاسته و باعث شده شبکه‌های اجتماعی آنها با روابط همسالان قوی تر شود، اما جدایی آنها از جامعه در حال ظهور است. این به نوبه‌ی خود به دریافت حمایت اجتماعی کمتر موثر منجر می‌شود. این مقاله استدلال می‌کند که سیاست اجتماعی برای جوانان بیکار باید معطوف به کمک به جوانان در ایجاد شبکه‌های اجتماعی و مقابله با محرومیت از روابط اجتماعی باشد.

وانگ و بورتن^۱ (۲۰۱۱) به بررسی ارتباط بین اثر اندازه‌ی دولت و نرخ بیکاری پرداخته و به این نتیجه رسیدند که افزایش در هزینه‌های دولت، میزان بیکاری را افزایش می‌دهد. عدم اهمیت به نهادهای بازار کار، قوانین کار و اتحادیه‌های کارگری نیز باعث می‌شود برای نیروی کار مشکلاتی همیشگی وجود داشته باشد و کارگران به راحتی اخراج شوند که این یکی از عوامل افزایش بیکاری و کاهش اشتغال می‌باشد. فلدمن^۲ (۲۰۰۶) در مقاله‌ای به بررسی اندازه‌ی دولت و بیکاری با استفاده از داده‌های تابلویی و مدل اثرات تصادفی برای ۱۹ کشور صنعتی پرداخته است. نتایج این مطالعه بیانگر این بود که با افزایش بخش دولتی، بیکاری نیز افزایش یافته و دارای اثر منفی بر نیروی کار زنان و افراد فاقد مهارت بوده و بیکاری بلند مدت را نیز افزایش می‌دهد. علاوه بر این، با افزایش سهم سرمایه‌گذاری بنگاه‌های دولتی و نرخ مالیات بر درآمد نهایی و نیز کاهش سطح حمایت دولت از اقشار آسیب پذیر، بیکاری تشدید می‌شود.

کاسپی^۳ و همکاران (۱۹۹۸) تأثیرات دوران کودکی و سن بلوغ را به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های بیکاری جوانان در ایالات متحده مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها دریافتند که فقر تحصیلی، سرمایه‌ی اندک خانواده، عضویت در خانواده‌های تک سرپرست،

5. Ahiggins.

6. Lynch.

7. MainandRaffe.

8. Braduryand et al

1. Wang and Burton

2. Feldmann

3. Caspi

4. O' Neill and Sweetman.

این پژوهش بیان شده که گسترش کمی دانشگاه‌ها، بدون توجه به کیفیت آموزشی ارائه شده، باعث افزایش تعداد دانش‌آموختگان بیکار می‌شود. از طرفی مشکل دیگر، حجم بالای بیکاری دانش‌آموختگان زن است که عمدتاً بیکار هستند. همچنین بسیاری از مشاغل نیازی به نیروی زن ندارند و یا زیر ساخت‌های مشاغلی را که زنان بتوانند در آن‌ها خدمت کنند ایجاد نکرده‌اند. عوامل سیاسی از جمله کشمکش میان جناح‌های سیاسی بر سر قدرت و همچنین روابط پرتنش ایران در سطح جهانی بر بیکاری دانش‌آموختگان نیز تأثیرگذار است. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، آموزشی و بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی رابطه وجود دارد.

ملتفت و حزباوی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای به روش پیمایشی به بررسی موانع اشتغال و پیامدهای بیکاری از دیدگاه جوانان ۱۹-۳۰ ساله استان خوزستان در پنج شهر اهواز، ماهشهر، هویزه، باغملک و دزفول می‌پردازند. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین میزان تحصیلات پاسخ‌گویان و موانع اشتغال رابطه‌ی معناداری وجود دارد و هرچه میزان تحصیلات افزایش می‌یابد، موانع بیکاری کاهش می‌یابد. بین موانع اشتغال و شهرستان محل زندگی تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین تفاوت معناداری بین موانع اشتغال به تفکیک جنسیت وجود دارد و در بین زنان موانع اشتغال بیشتر از مردان است. بیکاری جوانان پیامدهایی از جمله پایین بودن احساس ارزشمندی در جامعه، پایین بودن مشارکت اجتماعی-سیاسی، تمایل به مهاجرت به خارج از کشور، پایین بودن احساس تعلق به جامعه را داشته است که مقایسه‌ی بین پاسخ‌گویان مجرد و متأهل از نظر اثرات این پیامدها نشان از بالاتر بودن اثرات این پیامدها در بین افراد مجرد است. مهاجرانی و صنعت خواه (۱۳۹۰) در مطالعه‌ای به بررسی عوامل اقتصادی-اجتماعی مؤثر بر روند بیکاری در ایران پرداخته‌اند و بیان می‌کنند که بیکاری در ایران دلایل گوناگونی دارد که از مهم‌ترین

علاوه بر این جوانانی که در خانواده‌های با تغییر مکان زندگی زیاد (معمولاً در جست‌وجوی کار بهتر و یا به دلیل ماهیت شغلی والدین) و یا خانوارهایی که از روستا به شهرها مهاجرت کرده‌اند، زندگی می‌کنند نیز دارای احتمال بیکاری زیادی هستند.

منوری، ابادری و میدری (۱۳۹۸) در مقاله «دولت و نیروهای کار شرکتی؛ کشاکش مسئولیت و طرد» به پروبلماتیک «شرکتی‌ها» طی بیش از دو دهه اخیر می‌پردازد که به واسطه‌ی فرایند تفکیک شان از نیروهای کار دیگر فاقد حمایت و هویت حرفه‌ای مشخص بوده‌اند. گسترش استخدام شرکتی در ایران در حالی به مصداقی از عقب نشینی بی‌قاعده‌ی دولت از مسئولیت‌های خود تبدیل شده است که تاکنون نتوانسته از وضعیت بحرانی خود فراتر رفته و به راه‌حلی برای مشکلات اعلام شده دولت‌ها (از قبیل هزینه‌های بالای نیروی انسانی) تبدیل شود. دولت حتی در تلاش برای قیمت‌گذاری بازاری روی نیروهای کار نیز عملاً با نتایج این قسم از «محروم‌سازی دسته‌جمعی» روبه‌رو می‌شود. استخدام شرکتی در بسته‌ای کلی‌تر از سیاست‌های تحول نظام اداری جای دارد که در نهایت هدف آن تطبیق بیشتر نقش و جایگاه و وظایف دولت با ایده‌های بازار آزادی است. با این حال، تداوم هژمونی بازار آزاد باعث می‌شود نه تنها چنین برنامه‌هایی تغییر نکنند، بلکه حتی بخش‌هایی از مصوبات و قوانین برخوردار از شأن و کارکرد حمایتی نیز اجرا نشده باقی‌مانند؛ از جمله اولویت‌نقش آفرینی تعاونی‌ها در قراردادهای پیمانکاری نیروی انسانی، آموزش و مهارت‌افزایی نیروهای کار، تدوین صحیح سند ملی کار شایسته، و تقویت تشکل‌های مردمی و صنفی با هدف زمینه‌سازی برای واگذاری‌ها و تقویت نظارت مردمی بر فعالیت دستگاه‌های دولتی.

فرهمند و قائد رحمت (۱۳۹۵) در پژوهشی به روش توصیفی و با استفاده از داده‌ها و اطلاعات آماری مرکز آمار ایران، به بررسی عوامل مؤثر بر بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی می‌پردازند. در

نظر پاسخ‌گویان عدم سرمایه‌گذاری دولت در امور زیربنایی و عدم تناسب رشته تحصیلی دانشگاه با نیازهای بازارکار می‌باشد. با توجه به تعدد عوامل مؤثر بر بیکاری دانش‌آموختگان آموزش عالی، باید برای حل این معضل از اختیارات و امکانات کلیه سازمان‌های مرتبط به منظور تهیه و اجرای طرح جامع و فراگیر در زمینه‌ی اشتغال استفاده کند.

نوبخت (۱۳۸۶) در مطالعه‌ای به بررسی موانع اشتغال جوانان و راهبرد تعادل بازارکار در ایران پرداخته است. در این تحقیق، با تکیه بر ادبیات رایج اقتصاد کار و نظریه‌های اشتغال و بیکاری، و با استفاده از نتایج برخی از مطالعات تجربی و مطالعات موردی بیان می‌شود که سختی و عدم انعطاف‌پذیر بازارکار ایران از موانع ساختاری، عدم سرمایه‌گذاری کافی و واردات گسترده از موانع اقتصادی و نامتناسب بودن نظام آموزشی کشور با نیازهای بازارکار از جمله موانع آموزشی و فرهنگی عدم تعادل بازارکار، به ویژه در حوزه‌ی اشتغال جوانان و نیروهای متخصص است. با عنایت به جهت‌گیری کشور در تقلیل نرخ بیکاری به ۷ درصد در سال ۱۳۹۴ و نیز دستیابی به اشتغال کامل در ۱۴۰۴، این مقاله راهبرد سه وجهی انقباض در عرضه، انبساط در تقاضا و انعطاف در محیط را برای تعادل بازارکار و افزایش اشتغال جوانان ارائه داده است.

کیانمهر (۱۳۸۵) در پژوهشی به بررسی جامعه‌شناختی پدیده‌ی بیکاری با تأکید بر آسیب‌های اجتماعی آن می‌پردازد و بیان می‌کند که علی‌رغم پیچیدگی علی مشکلات مربوط به بیکاری جوانان زمینه و پیشینه‌ی اولیه‌ی بیکاری در همه‌ی مناطق یکسان می‌باشد و از سه علت رشد بی‌رویه و شدید جمعیت، بحران اقتصادی و تغییر و تحولات تکنولوژیکی تشکیل شده است. این مطالعه اشاره می‌کند که عواملی چند باعث بروز بیکاری در میان قشر جوان می‌شود که یکی از مهم‌ترین این عوامل پایگاه و جایگاه جوانان نسبت به پایگاه بزرگسالان است که در واقع پایگاهی حاشیه‌ای در دنیای کار می‌باشد. عامل دیگر، نگرش‌های جوانان نسبت به

آن‌ها دلایل اقتصادی- جمعیتی و جامعه‌شناختی است. از دلایل جمعیتی و جامعه‌شناختی می‌توان به اندازه و ترکیب جمعیت (شمار، ترکیب سنی و جنسی) که خود متأثر از باروری و مرگ‌ومیر و مهاجرت است و دیگر مشارکت در نیروی‌کار که بستگی به سن ورود به بازارکار و میزان مشارکت زنان در نیروی‌کار دارد، اشاره کرد و از دلایل اقتصادی مؤثر بر بیکاری در ایران، ساختار نامتناسب تولید، افزایش حجم نقدینگی در کشور را نام برد که نمایان‌گر توسعه‌نیافتگی در اقتصاد ایران است. سهم اشتغال در بخش‌های مختلف اقتصادی ناشی از آن است که بخش خدمات در کشور با بالاترین میزان اشتغال دارای کمترین بازده است.

خانی (۱۳۹۲) در تحقیقی با روش تحلیل ثانویه داده‌های سرشماری به بررسی روند نرخ بیکاری جوانان در استان کردستان طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۷۵ می‌پردازد. نتایج بررسی نشان می‌دهد که شاخص بیکاری از ۹ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۲۰٫۲ درصد در سال ۱۳۸۵ رسیده است. همچنین، نرخ بیکاری در این سال در تمامی گروه‌های سنی در نقاط شهری و روستایی و در بین مردان و زنان روندی صعودی داشته است. شاخص بیکاری جوانان نیز در طی این دوره به شدت افزایش یافته و از ۱۶٫۵ درصد به ۳۷٫۶ درصد رسیده است. یافته‌ها حاکی از نرخ‌های بسیار بالای بیکاری در میان افراد باسواد در هر دو دوره می‌باشد، به گونه‌ای که نرخ بیکاری افراد باسواد در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۷۵، ۲٫۶ برابر شده و از ۷ درصد به ۱۸٫۲ درصد رسیده که این وضعیت از یک طرف ناشی از وجود خیل عظیم جمعیت جوان در استان و از طرف دیگر، کمبود و نقصان زیربنای اقتصادی مؤلد و اشتغال‌زا است.

ملک‌پور و همکاران (۱۳۹۲) در مطالعه‌ای به شیوه‌ی پیمایشی، به بررسی جامعه‌شناختی اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی مقطع کارشناسی رشته‌های علوم انسانی در میان دانشجویان شهرستان بیجار پرداخته است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مهم‌ترین مانع توسعه‌ی اشتغال از

فرصت‌های شغلی به شیوه‌ی نظریه‌ی زمینه‌ای است.

۲،۳ روش پژوهش

مقاله‌ی حاضر از نوع مطالعات کیفی و به روش نظریه‌ی زمینه‌ای است. در نظریه‌ی زمینه‌ای، ساخت نظریه‌ی بر داده هاست (افراسیابی و دهقانی، ۱۳۹۵: ۵). در این مقاله، نمونه‌گیری به صورت هدفمند آغاز شد و تا سطح اشباع داده‌ها ادامه یافت. با مبنا قرار دادن اشباع به عنوان معیار تعداد نمونه در تحقیقات کیفی، داده‌های این مطالعه حاصل ۱۹ مصاحبه‌ی عمیق با جوانان بیکار شهر کرمانشاه است که در یک محدوده‌ی زمانی ۳ ماهه از تیر تا شهریورماه ۱۳۹۷ انجام شد. افراد نمونه با داشتن ۴ مشخصه وارد حوزه‌ی تحقیق شده‌اند: ۱- در حیطه‌ی سنی بین ۲۰-۳۴ سال باشند ۲- با رضایت به مصاحبه بپردازند ۳- ساکن شهر کرمانشاه باشند ۴- هر دو گروه جنسی با خصوصیات و ویژگی‌های متفاوت را شامل شوند. به چند دلیل محدوده‌ی سنی نمونه تحقیق ۲۰-۳۴ سال انتخاب شد؛ چنانچه نمونه افراد ۱۵ سال تا ۲۴ سال را در بر می‌گرفت دسترسی به نمونه‌ای که هم افراد دارای تحصیلات دانشگاهی، هم مجرد و هم متاهل و همچنین زنان و مردان را شامل شود. علاوه بر آن، شامل هر دو گروه از بیکاران باشد؛ یعنی هم کسانی که تاکنون وارد بازار کار نشده و هم کسانی که به دلایل مختلف شغل خود را از دست داده‌اند، نمی‌شد. علاوه بر آن پس از تجزیه و تحلیل تعدادی از مصاحبه‌های صورت گرفته و مشخص کردن محورهای اصلی کار نمونه‌های بعدی براساس نمونه‌گیری نظری (بورنز و گراو^۱، ۲۰۰۵) انتخاب شدند در این روش شرکت‌کننده‌ها توسط پژوهشگر دست‌چین می‌شوند؛ چرا که یا به صورت مشخص دارای ویژگی و یا پدیده مورد نظر هستند و یا غنی از اطلاعات در موردی خاص هستند. این روش بیشتر زمانی استفاده می‌شود که نیاز به نمونه‌های خاصی می‌باشد (بوسول و کانن^۲، ۲۰۱۲). از این رو، با در نظر

کار است و این یک واقعیت است که جوانان نسبت به قبول شغل‌هایی که علاوه بر حقوق و مزایای اندک، برای آن‌ها تحقیرآمیز و بی‌ارزش جلوه می‌کند، بسیار بی‌میل و بی‌رغبت هستند. صدق‌گویا (۱۳۸۱) در تحقیقی به بررسی تأثیر ویژگی‌های فردی مانند سن، جنس و میزان تحصیلات بر احتمال بیکاری افراد می‌پردازد و به سه دسته عوامل موثر بر وضعیت بازار کار جوانان اشاره می‌کند: ۱. ویژگی‌های فردی مانند؛ سن، جنس، میزان تحصیلات ۲. ویژگی‌های خانوادگی مانند تعداد افراد خانواده، میزان تحصیلات و شغل والدین و عضویت در خانواده‌های تک سرپرست ۳. ویژگی‌های محلی و منطقه‌ای مانند نرخ بیکاری منطقه‌ای یا استانی. یافته‌ها حاکی از آن است که تأثیر سن بر بیکاری افراد بیش از تأثیر جنس و سطح تحصیلات است و جوانان ۱۵-۲۵ ساله بیش از بزرگسالان در معرض بیکاری هستند. احتمال بیکاری افراد با سطح تحصیلات بالا بیش از افراد با سطح تحصیلات پایین است و احتمال بیکاری زنان در تمام سطوح سن و تحصیلات بیش از هم‌تایان مرد خود است.

مرور مطالعات پیشین نشان داد که بیشتر مطالعات با روش‌های کمی و پیمایشی انجام شده است. با توجه به اینکه مسئله‌ی بیکاری در بین جوانان امری شایع و رو به گسترش است ایجاب می‌کند تا در بین جوانان بیکار حضور یافته و به صورت مبسوط و عمیق زمینه‌ها و عواملی را که در دستیابی افراد به فرصت‌های شغلی مانع ایجاد می‌کنند مورد شناسایی قرار گیرند که درک و تفسیرهای افراد از علل و موانع بیکاری با روش‌های کیفی بیشتر امکان‌پذیر است. به همین دلیل نیاز به مطالعه‌ای کیفی در رابطه با زمینه‌ها و بسترهای ایجادکننده بیکاری به ویژه در شهر کرمانشاه و در بین جوانان این شهر که برای دوره‌های متمادی است از میزان‌های بالای بیکاری رنج می‌برند به شدت احساس می‌شود. بر این اساس، هدف اصلی این پژوهش، واکاوی زمینه‌ها و موانع دستیابی به

2. Boswell and Cannon

1. Burns and Grove

مشارکت‌کنندگان مرد و ۶ نفر زن می‌باشد. از نظر وضعیت تأهل ۷ نفر متأهل، ۱۰ نفر مجرد و ۲ نفر مطلقه هستند. به لحاظ سطح تحصیلات ۴ نفر راهنمایی، ۶ نفر دیپلم، ۶ نفر لیسانس و سه نفر فوق‌لیسانس بوده‌اند. ۴ نفر از افراد متأهل دارای فرزند و ۳ نفر از متأهلان بدون فرزند و ۲ نفر از افراد مطلقه دارای فرزند و بقیه (۱۰ نفر) ازدواج نکرده بودند. وضعیت محل سکونت ۴ نفر مالک، ۱۱ نفر در منزل خانواده (خانه پدری) و ۴ نفر استیجاری می‌باشد. حداقل مدت بیکاری ۱۰ نفر ۲ سال، ۴ نفر ۳ سال، ۲ نفر ۴ سال، ۳ نفر ۵ سال بیکار بوده‌اند. از نظر وضعیت اشتغال ۱۱ نفر قبلاً کار داشته و اکنون بیکارند و ۸ نفر هم قبلاً بیکار بوده‌اند.

گرفتن این موارد در طول مطالعه دامنه‌ی سنی ۳۴-۲۰ سال در نظر گرفته شد. ویژگی‌های جمعیتی و اجتماعی مشارکت‌کنندگان این پژوهش در جدول ۲ نمایش داده شده است. بر اساس داده‌های این جدول، مشارکت‌کنندگان را ۱۹ مرد و زن جوان شهر کرمانشاه تشکیل داده‌اند که در زمان انجام مطالعه بیکار بودند. سطح تحصیلات مشارکت‌کنندگان متفاوت است که پایین‌ترین آن سیکل و بالاترین کارشناسی‌ارشد می‌باشد. ۱۳ نفر از مشارکت‌کنندگان مرد و ۶ نفر زن و برحسب وضعیت تأهل ۱۰ نفر مجرد و بقیه متأهل بودند. دامنه‌ی سنی پاسخ‌گویان بین ۱۹ تا ۳۴ سال می‌باشد و میانگین سن پاسخ‌گویان ۲۹٫۶۳ سال است. ۱۳ نفر از

جدول ۲ ویژگی‌های جمعیتی و اجتماعی جوانان مشارکت‌کننده در پژوهش، ۱۳۹۷

شماره پاسخگو	سن پاسخگو	جنس پاسخگو	وضعیت تأهل	تحصیلات پاسخگو	تحصیلات همسر	شغل همسر	تعداد فرزند	وضعیت مسکن	وضعیت اشتغال قبلی
۱	۲۰	زن	مجرد	دیپلم	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	بیکار
۲	۲۴	زن	مجرد	حوزوی	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	بیکار
۳	۲۸	زن	متأهل	دیپلم	دیپلم	آزاد	۱	مستأجر	بیکار
۴	۲۸	زن	مطلقه	دیپلم	سیکل	ندارد	۱	خانه‌پدری	بیکار
۵	۲۹	زن	مجرد	کارشناسی‌ارشد	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	بیکار
۶	۲۹	زن	متأهل	کارشناسی	کارشناسی	آزاد	۱	مالک	شاغل
۷	۲۴	مرد	مجرد	دیپلم	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	شاغل
۸	۲۵	مرد	مجرد	کارشناسی	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	بیکار
۹	۲۷	مرد	مجرد	کارشناسی	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	بیکار
۱۰	۲۹	مرد	متأهل	دیپلم	دیپلم	خانه‌دار	۰	مالک	شاغل
۱۱	۳۰	مرد	متأهل	سیکل	دیپلم	خانه‌دار	۰	مالک	شاغل
۱۲	۳۱	مرد	مجرد	کارشناسی‌ارشد	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	شاغل
۱۳	۳۱	مرد	متأهل	کارشناسی	کارشناسی	کارمند	۲	مستأجر	شاغل
۱۴	۳۲	مرد	مجرد	کارشناسی‌ارشد	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	شاغل
۱۵	۳۲	مرد	مجرد	دیپلم	ندارد	ندارد	۰	خانه‌پدری	شاغل
۱۶	۳۲	مرد	متأهل	سیکل	دیپلم	خانه‌دار	۰	مستأجر	شاغل
۱۷	۳۲	مرد	متأهل	سیکل	ابتدایی	خانه‌دار	۲	مستأجر	شاغل
۱۸	۳۴	مرد	مجرد	سیکل	ندارد	ندارد	۰	مالک	بیکار
۱۹	۳۴	مرد	مطلقه	دیپلم	سیکل	-	۱	خانه‌پدری	شاغل

گمنامی مشارکت‌کنندگان در طول فرایند تحقیق مورد توجه قرار گرفت.

۳ یافته‌ها

در جریان کدگذاری داده‌ها، پدیده‌ها نام‌گذاری و مفاهیم ساخته شدند، مفاهیمی که ماهیتاً شباهت یا ارتباط معنایی داشتند، در زیر مفاهیم انتزاعی‌تر با نام مقوله قرار داده شدند. نتایج حاکی از این است عوامل بیکاری جوانان شامل ۱۰۴ مفهوم، ۳۳ مقوله‌ی فرعی، ۱۱ مقوله‌ی اصلی است که از ارتباط مفهومی میان آنها مقوله‌ی هسته با عنوان، «دوگانه بیکاری ساختاری و اشتغال پذیری پایین» حاصل شده است. بر این اساس ضعف نهادی و مدیریتی، عدم سرمایه‌گذاری کافی و فرصتهای اشتغالزایی، شرایط رکودی و تولید کمتر از ظرفیت، دسترسی جوانان به بازار کار را با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو ساخته است به نحوی که افراد در جستجوی کار از یک سو قادر به دستیابی به فرصت‌های شغلی نیستند و از سوی دیگر، تحت‌تأثیر برخی موانع فرهنگی، باورهای کلیشه‌ای و تمایلات مصرفی، ارزشگذاری‌های نادرست و انتظارات شغلی بالا پذیرش شغل را برایشان کاهش داده است.

شیوه‌ی جمع‌آوری داده‌ها در این مطالعه از نوع مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بوده است که در آن سؤالات مصاحبه از قبل مشخص و از تمام پاسخ‌دهندگان پرسش‌هایی مشابه پرسیده شد. طول انجام مصاحبه به طور متوسط یک تا یک و نیم ساعت طول کشید. ضبط مصاحبه‌ها با رضایت کامل مشارکت‌کنندگان انجام شد. قبل از مصاحبه، درباره‌ی موضوع، هدف تحقیق، روند کار، رعایت اصول اخلاقی و... به افراد نمونه توضیحاتی داده شد. فرآیند تجزیه و تحلیل به صورت همزمان و مستمر با جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از روش نظریه زمینه‌ای استراوس و کوربین در سه مرحله‌ی کدگذاری باز (روند خردکردن، مقایسه کردن و مقوله‌بندی کردن داده‌ها)، کدگذاری محوری (مفاهیم و مقوله‌هایی که در مرحله‌ی کدگذاری باز طرح شد و در ترکیبی جدید به یکدیگر متصل شدند) و کدگذاری گزینشی (در این مرحله مقولاتی که برای ساختن چارچوب نظری اولیه تنظیم شد با یکدیگر ترکیب می‌شوند) انجام گرفت. در این مطالعه برای اطمینان از صحت و پایایی داده‌های کیفی حاصل شده از معیارهای مطرح شده از سوی لینکلن و گوبا، یعنی معیارهای اعتبارپذیری، قابلیت اطمینان، تأییدپذیری و انتقال‌پذیری (حریری، ۱۳۸۵: ۶۵) استفاده شد. به منظور رعایت اخلاق تحقیق، اصل

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۳ مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با مقوله هسته دوگانه بیکاری ساختاری و اشتغال پذیری پایین

مقوله اصلی (۱۱ مقوله)	مقوله‌های فرعی (۳۳ مقوله)	مفاهیم (۱۰۴ مفهوم)
ضعف نهادی- مدیریتی	شرایط نامطلوب کار، نا امنی شغلی، نبود سلامت اداری، نابرابری شغلی، عدم رعایت حقوق کارگر، مشکلات خصوصی سازی.	فاصله‌ی مکانی، درآمد پایین، نبود بیمه تأمین اجتماعی، به خطر افتادن سلامتی، تعطیلی کارخانه، موقتی بودن شغل، قراردادهای شغلی نامعتبر، بوروکراسی اداری، خاص‌گرایی در امتیازات قانونی، رواج رابطه‌ی گرایی، چند شغله بودن برخی افراد، شرایط سخت استخدام، استثمار نیروی کار، متعهد نبودن کارفرما، عدم همسویی، منافع کارگر با کارفرما، نبود سود و عدم بهره‌وری کارگاه، عدم حمایت از بخش خصوصی.
جنسیت زدگی	فضای کاری نامناسب، بازار کار مردانه.	استفاده ابزاری از زنان، محیط کار نامن، عدم توازن بین کار و زندگی، ظرفیت شغلی و جذب کمتر زنان، نابرابری جنسیتی دستمزد.
عدم نظام‌مندی جهت ایجاد شغل	ناکارآمدی نظام آموزشی کشور، عدم توازن منطقه ای، محدودیت سیاست گذاری.	آینده شغلی مبهم دانش‌آموختگان دانشگاهی، افزایش بی‌رویه پذیرش دانشجو در دانشگاه، عدم انطباق مهارت‌ها با نیاز بازار کار، توجه ناکافی دولت به مناطق مرزی، عقب‌ماندگی ناشی از جنگ تحمیلی، نبود فضای کسب و کار در استان، تجمع صنایع و کارخانه‌ها در سایر کلان شهرها، بی‌توجهی به علل بیکاری در استان، عدم سرمایه‌گذاری دولت در بخش گردشگری و توریست، ناآگاهی مسئولان از ظرفیت‌های بالقوه استان، مسایل نسل انفجار جمعیت، تأخیر در اجرای پروژه‌های کارآفرینی.
محدودیت‌های خانوادگی	ناهمسویی باورهای شغلی والدین، مشکلات مالی، نداشتن پشتوانه شغلی.	بی‌سوادی والدین، ترحم و دلسوزی مخربانه‌ی والدین، عدم ترغیب فرزندان به مهارت آموزی، دخالت والدین در انتخاب شغل فرزندان، اعتماد شغلی پایین به جوانان، ناتوانی مالی برای مهارت آموزی شغلی، فقدان سرمایه، خانواده پرجمعیت، سهمیه‌ی شغلی.
کیفیت پایین سرمایه انسانی	رفاه‌طلبی، عدم خودباوری، عدم آمدگی احراز شغل.	تن‌پروری و خوش‌گذرانی، از دست دادن فرصت کارآموزی، همنشینی با دوستان ناباب، عدم انطباق پذیری شغلی، عدم ریسک‌پذیری، اراده پایین فردی برای یافتن کار، عدم مهارت در رشته تحصیلی، نداشتن مهارت شغلی، تحصیلات پایین، نداشتن سابقه‌ی کاری، نداشتن شرایط جسمی مناسب برای کار.
ارزش‌گذاری نادرست شغلی	تحقیر مشاغل، آرمان‌گرایی نیروی کار جوان.	عدم تمایل به احراز مشاغل فیزیکی، کسر شأن دانستن شغل‌های رده پایین، مدرک‌گرایی، تمایل به مشاغل اداری و دولتی، عدم دستیابی به شغل دلخواه.
دافعه روستا	مشکلات بخش کشاورزی، سرمایه‌گذاری محدود در روستا.	کار فصلی، ایجاد نیروی کار مازاد در اثر پیشرفت تکنولوژی، عدم پیشرفت شغلی، کاهش بهره‌برداری به دلیل شرایط جوی و طبیعی نامساعد، محدود بودن توان اشتغال‌زایی، کارآمد نبودن نظام اعطای تسهیلات، نبود بیمه کامل محصولات زراعی، نبود سرمایه برای ایجاد صنایع تبدیلی و واحدهای فنی.
انفعال و ناکارآمدی	امیدکاذب، ایستایی، روی آوردی به مشاغل ناکارآمد و موقت.	بی‌تفاوتی، امید بخشی به خود، سربار خانواده شدن، استفاده از پس انداز، کارهای متفرقه، کار فصلی.
میل به تغییر و پیشرفت	تغییر انتظارات شغلی، تغییر رویه زندگی، خودباوری.	پایین آوردن سطح توقعات خانواده، شغل دون پایه، ادامه‌ی تحصیل، تغییر رشته‌ی تحصیلی، حرفه آموزی، مهاجرت شغلی، مشاغل خانگی، اتکا به توانایی فردی، کارآفرینی.
فرسایش سرمایه و اعتماد اجتماعی	هدر رفت سرمایه، آنومی اجتماعی، پیامدهای سیاسی.	هزینه‌ی فرصت، هدر رفت سرمایه‌ی خانواده، هدر رفت سرمایه‌ی انسانی، هدر رفت سرمایه‌ی ملی، فرار مغزها، بی‌تفاوتی اجتماعی، بزهکاری، ناامنی، نشاط اجتماعی پایین، بی‌اعتمادی به دولت، پیوستن به گروهک‌های تروریستی.
توسعه نیافتگی استان	آشفته‌گی بازار کار، فقر و فساد، چالش‌های جمعیتی.	کولبری، قاچاق و توزیع مواد مخدر، رشد مشاغل کاذب، فقر گسترده، شکاف طبقاتی، استثمار کارگر، گسترش فساد اداری، تمایل به بی‌فرزندی، افزایش سن ازدواج، طلاق، مهاجر فرستی.

فاصله رفت و آمد هر روزه، واقعاً خسته کننده بود. کاش همون کار تو شهر خودم بود".

پاسخگوی شماره (۱۴) "کار نیست جاهایی هم که هست یا بیمه نداره یا یک قرارداد داد می بندند که هر وقتند خواستند بنوانند بیرون ت کنند یا حقوق ندهند".

پاسخگوی شماره (۹) "برای خیلی‌ها پیش اومده که برای استخدام جایی رفتن ولی چون آشنایی نداشتن کاری از پیش نبردن".

پاسخگوی شماره (۷) "اکثر جاها با وجود حقوق کمی هم که می‌دن باز کارگر رو بیمه نمی‌کنن. فقط سود و منفعت خودشون رو در نظر می‌گیرن".

پاسخگوی شماره (۱۲) "خیلی‌ها هستن بعد اتمام وقت اداری، چندتا شغل دیگه هم دارن و با زیاده خواهی‌هاشون، فرصت داشتن شغل رو از افراد واقعا نیازمند دریغ می‌کنن".

پاسخگوی شماره (۷) "معلوم نیست این سیاست‌ها مربوط به استان یا دولت، که وقتی واحد تولیدی یا صنعتی با مشکل مواجه یا ورشکسته می‌شه از طرف دولت مساعدت و همکاری‌ای که مشکلات این واحدها رو حل کنه صورت نمی‌گیره".

۴،۲ جنسیت زدگی

این مقوله از دو مقوله‌ی فرعی فضای کاری نامناسب و بازار کار مردانه ناشی شده است. بسته به نوع فرهنگ و سنت و باور ساکنان شهر کرمانشاه، اشتغال زنان همواره با موانع و مشکلاتی همراه بوده است. برخی خانواده‌ها بر اساس برخی عقاید عرفی و باورهای سنتی و یا تعصبات شدید، نسبت به اشتغال زنان در برخی مشاغل حساسند و از حضور در آن بخشها ممانعت می‌کنند. متأثر از این محدودیتها، زنان اغلب در پی یافتن مشاغل دولتی بوده و به مشاغل غیردولتی تمایلی نشان نمی‌دهند. گذشته از این موارد به دلیل افزایش سطح تحصیلات زنان، بیشتر در جستجوی شغلی هستند که در محیطی امن و با آرامش صورت پذیرد، شأن

در ادامه به شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای مرتبط با مقوله‌ی هسته دوگانه بیکاری ساختاری و اشتغال پذیری پایین ارائه می‌شود.

۴ شرایط علی

شرایط علی ایجادکننده‌ی بیکاری شامل ضعف نهادی-مدیریتی، دسترسی محدود زنان به بازار کار و سوء مدیریت و عدم نظام‌مندی جهت ایجاد شغل شناسایی شد.

۴،۱ ضعف نهادی-مدیریتی

این مقوله در بردارنده‌ی شش مقوله‌ی فرعی؛ شرایط نامطلوب کار، ناامنی شغلی، نبود سلامت اداری، نابرابری شغلی، عدم رعایت حقوق کارگر، مشکلات خصوصی سازی و هجده مفهوم به شرح جدول ۳ است. عواملی از جمله نبود شغل در محل سکونت، مسافت‌های طولانی تا محل کار، عدم حمایت خانواده‌ها، موقتی بودن مشاغل، نارضایتی از میزان درآمد و نداشتن امنیت شغلی و آتیه‌ی کاری، بسترهای شغلی را با کاستی‌هایی مواجه ساخته است. بیشتر افراد بر این امر تأکید دارند که بوروکراسی‌های اداری، خاص‌گرایی در برخورداری از امتیازات قانونی و رواج روابطی که موجب به شغل رسیدن افراد نالایق می‌شود زمینه نبود سلامت اداری را در استان فراهم کرده است. چندشغله بودن برخی افراد و شرایط سخت استخدام و عدم رعایت منشور حقوق کارگران نابرابری شغلی را ایجاد کرده است، به علاوه عدم حمایت دولت از کارگاه‌ها و کارخانه‌های بخش خصوصی که متأسفانه به دلیل ورشکستگی، عدم سوددهی تعطیل شده‌اند، خود عامل مهم دیگری در بیکار شدن عده‌ای از کارگران این شهر می‌باشد. برخی از گزاره‌های مربوط به ضعف نهادی-مدیریتی در جدول زیر ارائه شده است.

پاسخگوی شماره (۳) "اینجا کار نبود، رفتم شهر دیگه، اونجا هم هر روز رفت و آمد می‌کردم این

محدودیت سیاست‌گذاری و دوازده مفهوم می‌باشد که به تفصیل در جدول ۱ ارائه شده است. تمام فعالیت‌های یک نظام از نحوه‌ی سیاست‌گذاری و نوع مدیریت آن هويت می‌گیرد. نظم و مدیریت کارآمد، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری عواملی کلیدی در پیشرفت و ترقی هر اجتماعی است. از این رو، به عنوان یکی از مهمترین بسترهای زمینه ساز و نیز عامل رشد بیکاری که مشارکت کنندگان پژوهش بر آن تأکید داشته اند، ناکارآمد بودن نظام آموزشی کشور است. به علت طولانی بودن مدت زمان تحصیل، عدم انطباق رشته های تحصیلی با نیازهای بازار کار و عدم تضمین شغل و آینده کاری دانشجویان در کنار افزایش بی‌رویه تعداد دانش‌آموختگان از دانشگاه های مختلف کشور، هر ساله شاهد فزونی خیل دانش‌آموختگان دانشگاهی بیکار هستیم. نکته‌ی قابل تأمل دیگر از دیدگاه مشارکت کنندگان این است که استان کرمانشاه با وجود مرز نشینی و کلان شهر بودن، یکی از استانهای کم برخوردار کشور بوده که متحمل خسارات فراوانی از جنگ نیز شده است. همچنین به دلیل ناکافی بودن صنایع و کارخانه‌ها، فضای کسب و کار در سطح استان با مشکل جدی روبه روست. سوء مدیریت و عدم نظام‌مندی برنامه‌های اشتغال زایی، محدودیت های سیاست گذاری به علت مرزی بودن استان، عدم سرمایه گذاری دولت در بخش گردشگری و جاذبه های توریستی، ناآگاهی مسئولان از ظرفیت‌های بالقوه استان و تأخیر در اجرای پروژه های کارآفرینی از جمله دلایلی است که مشارکت کنندگان از آنها به عنوان بسترهای زمینه ساز شرایط موجود در بیکاری شهر کرمانشاه بر شمرده اند.

پاسخگوی شماره (۱۲) "اگه درس بخونی و وقتی رو به ادامه تحصیلات اختصاص بدی هیچ تضمینی برای سر کار رفتنت نیست و چیزی جز اتلاف فرصت عایدت نمیشه".

پاسخگوی شماره (۳) "متأسفانه تو جامعه ما بازار کار ارتباطی با رشته تحصیلی نداره... از تحصیل کرده‌های رشته علوم انسانی کمتر استفاده می‌کنه".

آنان حفظ گردد و با تحصیلات آنها نیز هم‌خوانی و مطابقت داشته باشد، ولی گاهی نیز به علت استفاده ابزاری از زنان در برخی مشاغل و دستمزدهای بسیار پایین از ادامه حضور در بازار کار چشم پوشی می‌کنند. علیرغم اینکه برخی زنان در سختی‌های زندگی پا به پای مردان برای دوام زندگی و استحکام کانون خانواده در کنار نقش همسری و مادری در عرصه‌ی کار و فعالیت اجتماعی حضوری چشم‌گیر دارند، در اغلب موارد به دلیل عدم توازن بین کار و زندگی و تعارض بین کار و امور خانواده در جستجوی کارهایی هستند که مشکلات کمتری برای آنان در پرداختن به کارهای درون و بیرون خانه ایجاد کند. با این حال به علت وجود بازار کار مردانه، ظرفیتهای شغلی رسمی کمتری برای زنان وجود دارد و در مواردی هم که به صورت پاره وقت و یا بدون قرارداد کار معین مشغول به کار می‌شوند، از نابرابری جنسیتی در پرداخت دستمزد رنج می‌برند.

پاسخگوی شماره (۶) "کار قبلی ساعت کارش بد جور بود به کارهای خونه و بچه داری نمی رسیدم، مجبور به کم کاری می شدم".

پاسخگوی شماره (۴) "شغلایی ام هست که از زن‌ها فقط بخاطر جنسیت‌شان استفاده میشه. مثلاً فروشندگی بازاریابی، مدلینگ... که این نهایت توهین به زنه که جنسیت، زیبایی، اندام او وسیله‌ای برای کسب درآمد دیگران باشه".

پاسخگوی شماره (۲) "بیشتر جاها مرد میخوان به ما زنها کار نمیدهند،... از زنها می‌خواهند فقط نظافتچی باشند یا تو آشپزخونه کار کنند".

پاسخگوی شماره (۵) "همینجا هم کارهای دولتی یا کارهای خوبی هم هست که با رشته من هم همخوانی دارد اما قرارداد نمی‌بندند اما اگر مرد باشی قرارداد می‌بندند به مردها مزایا و حقوق هم خوب میدهند حتی اگر هیچ مهارتی نداشته باشی".

۴٫۳ عدم نظام‌مندی جهت ایجاد شغل

این مقوله در بردارنده‌ی سه زیر مقوله‌ی ناکارآمدی نظام آموزشی کشور، عدم توازن منطقه‌ای و

مطلوب و دلخواه خود می‌باشند که اکثراً تحصیل کرده هستند و با مشکلات و موانعی برای رسیدن به شغل مواجه شده‌اند. براساس یافته‌های پژوهش بی‌سواد والدین، ترحم و دلسوزی مخرانه، عدم آگاهی والدین از نیازهای متناسب با روز فرزند و عدم آماده‌سازی فرزند برای رویارویی با سختی‌ها و مشکلات، ممانعت از فراگیری مهارت‌های گوناگون در کنار تحصیل، دخالت‌ها و سخت‌گیری والدین در انتخاب شغل و تحت فشار قرار دادن فرزندان برای انتخاب شغل مورد پسند والدین، عدم توجه به توانایی و استعداد فرزندان و یا عدم توانایی اقتصادی خانواده برای ایجاد امکان مهارت آموزی و حرفه آموزی و یا مشاغلی که به سرمایه‌گذاری نیاز دارند و تأمین آن از توان والدین خارج است، در دستیابی افراد به فرصت‌های شغلی محدودیت‌هایی را ایجاد کرده است. از دیگر یافته‌های پژوهش این است که افراد به دلیل برخی شرایط و ویژگی‌های مربوط به خانواده همچون زیاد بودن تعداد فرزندان، فاقد شغل دولتی بودن والدین نتوانسته‌اند قابلیت لازم برای تصدی شغل مورد نظر را دارا شوند.

پاسخگوی شماره (۱۱) "اگه پدر و مادرم سواد داشتن و درک می‌کردن که تحصیلات چقدر تو آینده کاریم تأثیر داشت به زور و اجبار من رو وادار به ادامه تحصیل می‌کردن".

پاسخگوی شماره (۱۹) "خونواده ام شرایطی رو مهیا نکردن که از پس سختیای هر کاری بریام، سرد و گرم روزگار رو بچشم، مرد بار بیام".

پاسخگوی شماره (۱۰) "تصمیم گرفتم دوره پیرایشگری رو بگذرونم و از این راه کسب درآمد کنم، که با مخالفت شدید پدرم رو به رو شدم".

پاسخگوی شماره (۸) "ما پنج تا بچه‌ایم، شاید اگه کمتر بودیم یه بودجه‌ای برای ثبت نام تو کلاس‌های مهارتی، آموزشی و... کنار گذاشته می‌شد، امکان شاغل شدنمون رو راحت‌تر می‌کرد".

پاسخگوی شماره (۱۵) "کارگروه علمی یا پژوهشی هم برای حل این مسئله تشکیل نمی‌شه که علت این همه بیکاری تو استان چیه؟ چرا این همه جوون باید بیکار باشن و زجر بکشن؟".

پاسخگوی شماره (۵) "جنگ از کرمانشاه آغاز شد و خسارات و زخم‌های زیادی به این استان وارد کرد. زمانی هم که این استان با دغدغه‌های مبارزه و مقاومت درگیر بود به همان میزان استان‌های دیگه به فکر پیشرفت و توسعه بودن".

پاسخگوی شماره (۴) "استان کرمانشاه چون یک استان مرزی و کردزبانه خیلی مورد توجه دولت قرار نگرفته و جزء استان‌های محروم به حساب میاد".

پاسخگوی شماره (۲) "اکثر کارخونه‌ها و صنایع تولیدی تو کلان شهرهایی مثل اصفهان، اراک، تبریزه..، که به عنوان شهرهای صنعتی شناخته میشن و استان ما هم به عنوان استان محروم شناخته می‌شه".

پاسخگوی شماره (۱۲) "وقتی مسئولین نسبت به نیاز استان و مشکلاتش آشنایی و شناختی نداشته باشن نه تنها مشکل حل نمی‌شه بلکه دو چندان می‌شه".

۴،۴ شرایط زمینه‌ای

علاوه بر شرایط علی، شرایط زمینه‌ای شامل محدودیت‌های خانوادگی در دستیابی به شغل، عدم کارایی و کیفیت پایین سرمایه‌ی انسانی است که محدودیت‌هایی را برای دستیابی افراد به شغل ایجاد می‌کند و به‌عنوان مجموعه‌ای از عوامل و ویژگی‌های بسترساز شناخته شده‌اند که به تشدید شدن بیکاری جوانان منجر می‌شود.

۴،۵ محدودیت‌های خانوادگی

این مقوله در بردارنده‌ی سه زیر مقوله‌ی فرعی ناهمسویی باورهای شغلی والدین، مشکلات مالی و نداشتن پشتوانه‌ی شغلی است. قشر زیادی از جمعیت شهر کرمانشاه را نیروی جوان و متقاضی کار تشکیل داده است که در پی دستیابی به شغل

۴٫۶ کیفیت پایین سرمایه‌ی انسانی

کیفیت پایین سرمایه‌ی انسانی، علت زمینه‌ای دیگر ایجاد بیکاری است. این مقوله شامل سه زیرمقوله‌ی رفاه‌طلبی، عدم خودباوری و عدم آمادگی احراز شغل است. در مبحث کار و کارایی و اشتغال، کیفیت و کارایی و آمادگی نیروی انسانی امری حائز اهمیت می‌باشد. زیرا با توجه به مشاغل موجود افراد می‌بایست مهارت و آموزش یابند تا به نحو احسن از عهده‌ی انجام آن برآیند. افراد به عنوان عنصر سازنده و محرک در اقتصاد بسیار مهم و مؤثر هستند، هم چنان که تن‌پروری و تنبلی افراد در این زمینه بسیار مخرب خواهد بود. در این پژوهش اتلاف وقت و خوش‌گذرانی و گرفتار شدن در حلقه‌ی دوستان ناباب عاملی مهم در دست نیافتن آن‌ها به شغل بیان شده است. همچنین اعتماد به توانایی و استعداد جوانان و پرورش روحیه‌ی امید و خودباوری و ریسک‌پذیری در سایه‌ی اتکا به توانایی‌هایشان در این راستا بسیار مهم است. آنچه بیش‌تر از همه بر آن اتفاق نظر دارند این است که امروزه بیشتر افراد با مشاغلی مواجه می‌شوند که شایستگی و صلاحیت و مهارت لازم بر آن کار را ندارند و یا سلامت کامل جسمی و روحی که لازمه‌ی موفقیت در هر شغلی است را دارا نمی‌باشند. همچنین جوانانی مشاهده می‌شود که با توجه به عدم موفقیت در تحصیل و راه نیافتن به دانشگاه به فراگیری مهارتی نپرداخته و فرصت کارآموزی و مهارت‌یابی را از دست داده‌اند و نیز باید به افرادی هم اشاره کرد که به واسطه‌ی تحصیلات و رشته‌ی تحصیلی که برایش وقت صرف کرده‌اند هیچ مهارتی کسب نکرده‌اند و یا به خاطر نداشتن سابقه‌ی کاری، بازار کار پذیرای آنان نشده است.

پاسخگوی شماره (۱۵) "بعد دیپلم بیهوده وقت می‌گذروندم بدون اینکه به فکر یاد گرفتن حرفه و مهارتی باشم. تنها کار فیزیکی می‌تونم انجام بدم اونم مصالح ساختمونی گرون شده دیگه این فرصت هم ازمون گرفته شده".

پاسخگوی شماره (۱۵) "موقعی که باید، برای داشتن شغل یا یاد گرفتن حرفه و مهارت خاصی اقدام می‌کردم با دوستانم مدام پی‌گردش و تفریح و خوش‌گذرانی بودم".

پاسخگوی شماره (۱۳) "کار تولیدی و مشارکتی هم بهم پیشنهاد شده، می‌ترسیدم آگه شراکت کنم نتیجه نده".

پاسخگوی شماره (۸) "کارشناسیم رو گرفتم ولی تو رشته تحصیلم مهارت خاصی ندارم، همش در حد حفظ کردن طوطی‌وار و شب امتحانی بوده".

پاسخگوی شماره (۱۱) "تحصیلات درست و حسابی ای ندارم که سراغ کارهای دولتی برم، فقط باید دنبال کار ساختمونی باشم".

پاسخگوی شماره (۱۲) "اکثر جاهایی که رفتم برای کار، سابقه کار ازم می‌خواستن که من نداشتم".

۴٫۷ شرایط مداخله‌گر

شرایط میانجی (مداخله‌گر) شرایط کلی و وسیع‌تری هستند که بر چگونگی کنش‌ها / کنش‌های متقابل اثر می‌گذارند (استراوس و کوربین، ۲۰۰۸). شرایط مداخله‌گر در موضوع بیکاری شامل ارزش‌گذاری نادرست شغلی و دافعه‌ی روستایی می‌باشد که به مراتب فرصت‌های شغلی را با نوسان و فقدان مواجهه می‌سازند. مقوله‌ی باورهای نادرست شغلی در برگزیده‌ی دو مقوله فرعی تحقیرمشاغل و آرمان‌گرایی نیروی کار جوان است.

۴٫۸ ارزش‌گذاری نادرست شغلی

نوع باور و نگرش نسبت به مشاغل در تمایل یا عدم رغبت در به دست گرفتن شغل یا حرفه‌ی بسیار مهم و گاهاً بازدارنده است. افرادی هم بر اساس باور و نگرش خود و دیگران پذیرش هر شغلی را در شأن خود و خانواده نمی‌دانند. علاوه بر آن طرز تفکر غلطی که در بین افراد و جامعه رواج یافته، این است که هرکس صاحب تحصیلات شود و مدارک بالاتری را کسب کند شایسته نیست هر شغل و منصبی را بپذیرد. عده‌ای هم فقط خواهان شغل دولتی و به

در روستا برخلاف موقعیت مطلوب، مشکلات عدیده‌ای برای روستائیان و کشاورزان وجود دارد که زندگی آنان را با سختی‌های فراوانی رو به رو ساخته است. امروزه دیگر کشاورزی کفاف مخارج خانواده را نمی‌دهد و کشاورزان مجبورند به کارهای فصلی بپردازند که آن هم به خاطر پیشرفت تکنولوژی و وجود انواع ماشین‌آلات پیشرفته کشاورزی تا حدی کاهش یافته و برای فرزندان آنان نیز پیشرفت شغلی و تحصیلی مناسبی وجود ندارد که به آینده آنان امیدوار باشند. از طرفی دیگر، به جهت سرمایه‌گذاری محدود در روستا، شرایطی برای اشتغال زایشان وجود ندارد، عدم ارائه برنامه‌ای دقیق از سوی سازمان‌های مرتبط به کشاورزان برای ایجاد نظم در کشت برخی محصولات کشاورزی است که کشاورزان گاه با تولید مازاد بر مصرف برخی محصولات و کمبود تولید برخی محصولات دیگر مواجه می‌شوند که این وضع به هیچ وجه به نفع کشاورزان نخواهد بود. همچنین به علت نبود بیمه‌ی محصولات کشاورزی، در زمان بروز خسارات، آفات نباتی و سرمازدگی به کشاورز خسارات جبران ناپذیری وارد می‌شود. در راستای صنایع بسته‌بندی و صنایع تبدیلی هم حمایت قابل توجهی از آنان به عمل نمی‌آید تا بتواند رونقی در زندگی روستائیان و کشاورزان زحمتکش ایجاد کند و منجر به اسکان دائم آنان در روستاها گردد.

پاسخگوی شماره (۱۷) "روستا باید کار فصلی انجام بدی و بیشتر ایام سال هم بیکاری... کار فصلی کشاورزها رو انجام می‌دادیم، در کنارش هم زمین اجاره و محصولاتی کشت می‌کردیم، تا اینکه دستگاه‌های مخصوص چیدن و برداشت محصولات کشاورزی به روستامون اومد".

پاسخگوی شماره (۱۷) "گیرم تو روستا با وجود کمبودها و مشکلات فراوان سر می‌کردم بچه‌هام چی؟ شغلی که مناسب تحصیلاتشون باشه نصیبشون نمی‌شد و جای هیچ پیشرفتی براشون نبود".

عبارتی پشت میز نشینی هستند و بر این باورند که شغل باید پرستیژ داشته باشد و بتوان به آن بالید. وجود چنین باورهای شغلی‌ای صحیح یا ناصحیح در دستیابی افراد به شغل خواه یا ناخواه محدودیت‌هایی ایجاد کرده است.

پاسخگوی شماره (۱۰) "چندین بار سراغ کار ساختمونی رفتم دست فروشی هم کردم. اما همسرم مخالفه، میگه این کار باعث سرشکستگی من و خونواده".

پاسخگوی شماره (۱۲) "دنبال یه کار مناسب من که نباشه به درد من نمیخوره مثلاً پخش تراکت تو شهر، امور خدماتی، فروشندگی و ... زینده خودم نمی‌دونم با این تحصیلات دنبال این کارها برم".

پاسخگوی شماره (۳) "بهم پیشهاد شد که از یک خانم مسن و بیمار پرستاری کنم، قبول نکردم. احساس می‌کنم در شأن من نیست اینجور کارها رو انجام بدم".

پاسخگوی شماره (۵) "بیشتر دوست دارم کاری داشته باشم تا بتوانم تحصیلاتم رو ادامه بدم، اولویت اصلی‌ام داشتن تحصیلاته تا داشتن شغل".

پاسخگوی شماره (۹) "بیشتر شغل دولتی رو ترجیح میدم، امنیت شغلی داره، مزیتش بیشتره، خودت آقای خودتی. تو جامعه جایگاه خوبی داره".

پاسخگوی شماره (۱۸) "به کاری هم که مورد علاقه‌ام باشه برنخوردم هرچه بوده جوری بوده که یا از عهده‌اش برنیومدم یا شرایطی بوده که تحملش رو نداشتم".

۴،۹ دافعه‌ی روستا

دافعه‌ی روستا از دیگر شرایط مداخله‌ی بیکاری است. بخشی از جمعیت بیکار در این مطالعه شامل روستائیان است که در جستجوی کار به شهر کرمانشاه آمدند. زندگی در روستا از نظر بیشتر مردم با آرامش و صفای بیشتری همراه است، اما انسان برای زندگی فقط به آرامش و هوای پاک نیاز ندارد، بلکه باید زندگی و نیازهای آنان نیز تأمین شود.

وضعیت از ایستایی و رکود فکری افراد بیکار حکایت دارد زیرا برای رشد و بالندگی و پیشرفت شغلی، تلاش مؤثر و درخوری از خود نشان نمی‌دهند.

پاسخگوی شماره (۱۸) "تنها کاری که از دستم برمیاد اینه که خودم رو به بی‌خیالی بزنم، به امید اینکه شاید کار مناسب گیرم بیاد".

پاسخگوی شماره (۱۹) "به زندگی در کنار مادر و با حقوق بازنشستگی پدر سر کنم".

پاسخگوی شماره (۱۶) "چاره‌ای ندارم و از طریق پس اندازی که قبل از بیکاری داشتم، فعلاً زندگی رو می‌گذرونم".

پاسخگوی شماره (۱۱) "برای تأمین مخارج زندگی مجبورم متناسب با هر فصل کارهایی که امکانش برام هست انجام بدم".

۵٫۲ میل به تغییر و پیشرفت

در مقابل، گروه دیگر راهبردها کاملاً متفاوتی دارند. میل به تغییر و پیشرفت راهبرد مثبت در مواجهه آنها با بیکاری است. این مقوله شامل سه زیر مقوله‌ی تغییر انتظارات شغلی، تغییر رویه زندگی، خودباوری می‌باشد. این افراد به پایین آوردن سطح توقعات خانواده اشاره دارند و گاهی اوقات راه چاره را در این می‌دانند که به مشاغلی که موجود است، اما نسبت به شأن و تحصیلات افراد مرتبه‌ی پایین‌تری دارد، روی بیاورند و سعی می‌کنند که انتظارات نامعقول از شغل را معتدل سازند. برخی از آنها رویه زندگی خود را تغییر داده و ادامه‌ی تحصیلات و ارتقای مدرک تحصیلی و یا تغییر رشته متناسب با نیاز جامعه را برگزیده‌اند. گروهی هم حرفه‌آموزی و پرداختن به کسب مهارت‌های کاربردی‌تر و همچنین افرادی مهاجرت شغلی به شهر یا استان دیگر را برای یافتن کار متناسب با حرفه و تحصیلات‌شان انتخاب کرده‌اند. تعدادی از بانوان نیز نگرش خود را تغییر داده و به مشاغل خانگی که درآمدزا هستند، روی آورده‌اند. در این بین جوانان فعال و سرزنده‌ای هم قصد دارند با اتکا به توانایی‌های فردی به پروژه‌ها و طرح‌های کارآفرینی

پاسخگوی شماره (۱۳) "درآمدی که از طریق کشاورزی بدست میاد تضمین شده نیست نمی‌شه بهش اعتماد کرد چون امکان سرمازدگی، کم ثمر بودن محصول همیشه برای کشاورز وجود داره، ... دولت هم فقط برخی محصولات رو بیمه می‌کنه".

پاسخگوی شماره (۱۳) "تو منطقه ما کشت نخود، لوبیا، عدس خیلی خوبه، ولی چون تو این شهر برای بسته‌بندی حبوبات کارخانه و صنایعی وجود نداره مجبوری به زیر قیمتی که به صورت بسته‌بندی شده به دست مردم می‌رسه به فروش برسونیش".

۵ راهبردهای کنش

از آنجا که افراد در خصلت‌ها، ویژگی‌ها و توانایی‌های فردی با هم متفاوت‌اند، در زمینه‌ی راهبردهای کنش جوانان کرمانشاهی با معضل بیکاری با دو گروه متفاوت روبه‌رو هستیم که هرگروه راهبردهای خاص خود را ارائه داده‌اند تا بتوانند به نحوی با مشکل بیکاری خود کنار بیایند.

۵٫۱ انفعال و ناکارآمدی

در مواجهه با بیکاری یکی از راهبردهای کنش، انفعال و ناکارآمدی است. این مقوله دارای سه مقوله‌ی فرعی؛ امید کاذب، ایستایی و روی آوری به مشاغل ناکارآمد و موقت است. عده‌ای از جوانان به دلیل مدت زمان طولانی‌ای که با بیکاری سپری کرده‌اند به نوعی دچار استیصال و عدم بالندگی شده‌اند و به امید یافتن کار بهتر و یا به بهانه نیافتن کار مناسب، سربار خانواده شده و از فعالیت و تلاش جهت دستیابی به شغل دست کشیده‌اند، در واقع به نوعی خود را فریب می‌دهند. این بدترین حالتی است که یک شخص بیکار در آن قرار می‌گیرد، زیرا که او فردی سربار است که کارکرد مفیدی نداشته و هزینه‌ی زندگی‌اش خواه یا ناخواه بر دوش دیگران است. همچنین برخی از افراد امور روزمره‌شان را از محل پس‌اندازهای سابق خود و یا اشتغال به کارهای متفرقه و مشاغل کاذبی می‌گذرانند که بازدهی اقتصادی مفیدی برای جامعه ندارد و نمی‌تواند به عنوان کسب و کار به آن نگریسته شود. این

کلی از دیدگاه پاسخگویان فرسایش سرمایه و اعتماد اجتماعی و توسعه نیافتگی استان است. این دو مقوله در برگیرنده‌ی شش مقوله فرعی هدررفت سرمایه، آنومی اجتماعی، پیامدهای سیاسی، آشفتگی بازارکار، فقر و فساد و چالشهای جمعیتی است. پیشرفت و توسعه‌ی هر استان حاصل و زاینده‌ی عواملی است که در آن استان وجود دارد، که زمینه فعالیت و تحرک اقتصادی افراد را به وجود می‌آورد و بیکاری را کاهش می‌دهد. عواملی که از هدر رفت سرمایه‌های خانواده، انسانی، ملی و هزینه‌ی فرصت جلوگیری کرده و با به کارگیری صحیح این سرمایه‌ها مانع بروز تهدیداتی از قبیل کاهش ازدواج و فرزندآوری و طلاق خواهند شد که نظام خانواده و جامعه را در معرض قرار می‌دهد. از سویی دیگر عدم استفاده صحیح از سرمایه‌های ذکر شده منجر به پدیده مهاجرفرستی، خصوصاً فرار مغزها و افزایش حاشیه‌نشینی شوند که پدیده‌ی مهاجرت و حاشیه‌نشینی بیشترین تأثیر را در نازیبایی چهره شهرهای بزرگ دارد زیرا با روند نامطلوبی به ساختمان‌سازی پرداخته و بافتی نامناسب با بافت شهری را به شهرهای بزرگ سنجاق می‌کنند زیرا در این نواحی اغلب افرادی ساکن می‌شوند، که به دنبال کار و جهت رفع بیکاری روانه شهرها شده‌اند، اما به خاطر کمبود توان مالی و بالا بودن هزینه‌های زندگی در شهر مجبور به حاشیه‌نشینی شده‌اند. و نهایت امر آشفتگی در بازارکار به خاطر سوق یافتن افراد به سمت پیشه‌ی کولبری و رشد مشاغل کاذب و همچنین واسطه‌گری، قاچاق و ... شده است.

پاسخگوی شماره (۱۴) "بخوای استخدام رسمی بشی باید تحصیلات رو ادامه بدی، هرچندکه بعد از فارغ التحصیلی سرکار رفتنت تضمین شده نیست، تا به خودت میای می‌بینی، سن رفته بالا، شغل نداری، تشکیل خانواده ندادی و کلی عقب موندی".

پاسخگوی شماره (۱۲) "این همه سرمایه کشور طی سالین دراز برای آموزش جوانها به کار گرفته می‌شه، اما چون هیچ برنامه ای برای به کارگیری اونها ندارن، نتیجش فقط اسراف سرمایه های ملیه".

پرداخته و علاوه بر خود چند نفر دیگر را از بیکاری درآوردند. این‌گونه استنباط می‌شود که این افراد به خودباوری و اعتماد به نفس مطلوبی رسیده‌اند که می‌توانند زمینه‌ی پویایی فکری و بالندگی را در سطح جامعه فراهم سازند.

پاسخگوی شماره (۱۰) "هر کاری هم بدست آوردم همسرم مانع شده که نه برو دنبال یه شغل بهتر. چاره‌ای هم ندارم جز اینکه همسرمو راضی کنم که سطح انتظاراتش رو پایین بیاره".

پاسخگوی شماره (۱۲) "باید به کارهایی که قبلاً اصلاً بهشون هم فکر نمی‌کردم و در حد خودم نمی‌دونستم فکر کنم".

پاسخگوی شماره (۲) "می‌خوام دوباره کنکور بدم و در رشته پرستاری که بازارکار و استخدامی خوبی داره تحصیل کنم".

پاسخگوی شماره (۹) "با مهاجرت به شهرهای بزرگ بخصوص تهران کاری دست و پا کنم و امیدم رو از دست ندم".

پاسخگوی شماره (۳) "دیگه وجدانم قبول نمی‌کنه از خونواده پول بگیرم، تابلو فرش می‌بافم. هم مشغول میشم هم درآمدی برام داره".

پاسخگوی شماره (۷) "به توانایی‌ها و استعدادهایی که تو وجودم هست تکیه کنم و خودم رو از علافی و سر درگمی نجات بدم".

پاسخگوی شماره (۱۴) "با گرفتن وام خوداشتغالی دست به کاری بزنم حالا پرورش قارچ مد نظرمه".

۶ پیامدها

پیامدها نتیجه کنش (اعمال) و واکنش (عکس‌العمل‌ها) شرایطی است که در خصوص پدیده انجام می‌شود (استراوس و کوربین، ۲۰۰۸). در این مطالعه پیامدهای سطح کلان بیکاری از منظر بیکاران مورد نظر است و از پیامدهای فردی و خانوادگی به دلیل نیاز به تعمیق تحلیل‌ها و یافته‌ها در این نوشتار صرف نظر شده است. دو پیامد

پیامدهای جمعیتی بود که بیکاری باعث آن شده است. بیکاری پیامدهای اجتماعی همچون استثمار نیروی کار، افزایش بزهکاری، اعتیاد، امنیت و نشاط اجتماعی پایین را به همراه خواهد داشت. علاوه بر این پیامدهای سیاسی‌ای از قبیل؛ مشارکت سیاسی پایین، بی‌اعتمادی به دولت، الحاق به گروهک‌های تروریستی را در پی دارد که نباید این خسارات جبران‌ناپذیر و عواقب خطرناک آن را نادیده گرفت، زیرا ثبات در سیاست، اقتصاد، اجتماع و جمعیت مهم‌ترین عامل جهت ارتقا و پیشرفت هر جامعه‌ای است.

پاسخگوی شماره (۹) "این حس وجود داره که مسئولین بیخیال جوونا هستن و هیچ وقت بهشون حتی فکر هم نمی‌کنند. رنج و مشقت و بدبختی ما جوونا برای هیچ کدام از مسئولین نه مهم بوده و نه هست".

پاسخگوی شماره (۵) "کافیه جوونا تو خونواده تأیید بشن که مانعی نیست برای آینده ات دست به هر کاری بزنی، بخصوص اگه تو شهر مرزی هم باشی با وعده های وسوسه برانگیزی که میدن، اگه تعصب به وطن نباشه بی هیچ تأملی جذب گروهکهای تروریستی میشی".

پاسخگوی شماره (۱۵) توی شهرستانهای مرزی کرمانشاه، جوونا به خاطر بیکاری کولبری میکنن و سلامتی و جون خودشون رو به خطر میندازن، چون مطمئن هستن که دولت هیچ برنامه ای برای اشتغالزایی شون نداره".

پاسخگوی شماره (۷) "اگر همینطور پیش بره، نسل بعدی کرمانشاه همه فقیرند و کرمانشاه هم جزاستان های محروم میشه".

پاسخگوی شماره (۱۲) "اغلب دوستانم کار دارن، ازدواج کردن و وضعیت مالی شون هم خوبه، با من که اقلأ پنج شش سالی از اونا عقبم فرق دارن. دیگه تا کار گیرم بیاد و بتونم به اونا برسم کلی زمان و پول لازمه".

پاسخگوی شماره (۲) "بین اقشار تحصیلکرده بیکار، نخبه‌هایی هستن که کار مناسب با استعداد و آموخته‌هاشون نیست و خیلی‌هاشون جذب دانشگاه های خارج از کشور میشن".

پاسخگوی شماره (۱۵) "دیگه امید از جوونا رفته. کسی دیگه واقعا شاد نیست، همه فقط دارن دین جوری وقت می‌گذرونند".

پاسخگوی شماره (۱۳) "جوونی که کار نداره و نمیتونه نیازهای زندگیشو رفع کنه، عرصه بهش تنگ و مرتکب خلاف و دزدی و قاچاق و .. میشه

پاسخگوی شماره (۵) "بیکاری تو جوونا زیاده. خیلیا هم فکر میکنن با مصرف مواد میشه تا مدتی از غم و غصه‌اش بیرون بیای و معتاد میشن".

پاسخگوی شماره (۳) "بیکار بودن و بیکار چرخیدن، ثمره‌اش بطالت و تباه شدن و ناامنی جامعه هست".

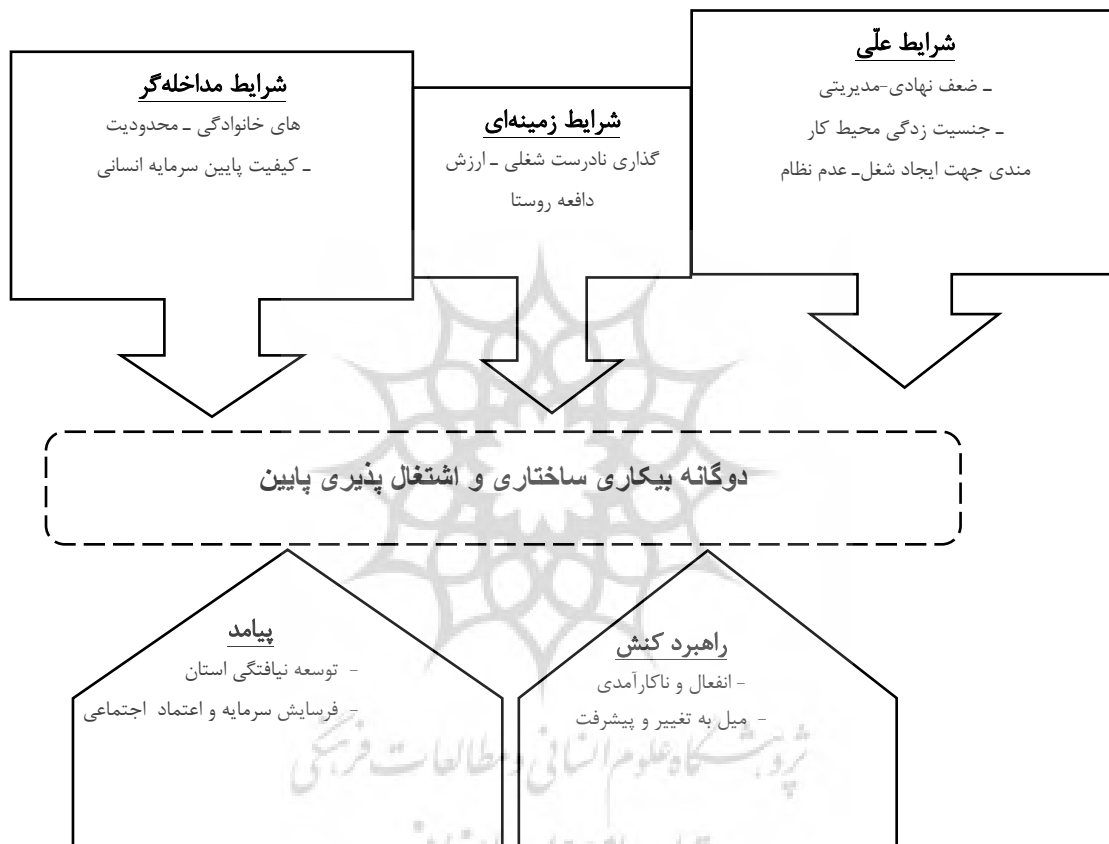
علاوه بر آن بیکاری و نداشتن درآمد، زمینه‌ی سازفرسایش سرمایه و اعتماد اجتماعی، احساس نابرابری و شکاف طبقاتی و مانع دست‌یابی افراد به زندگی دل‌خواه شده است. زیرا افرادی که زودتر صاحب شغل می‌شوند، طبیعتاً از نظر کیفیت زندگی و مزایای اجتماعی در مرتبه‌ای بالاتر از افرادی که دیر صاحب کار می‌شوند یا اصلاً به آن نمی‌رسند، برخوردارند و یا برخی افراد برای رسیدن به شغل مورد نظر مجبور به پرداخت رشوه می‌شوند یا داوطلبانه می‌پردازند، که چنین شرایطی بیان‌گر گسترش مسئله‌ی فساد اداری در جامعه است. همچنین در صورت نبود شغل ازدواج میسر نمی‌شود و یا افرادی هم که متأهل‌اند به دلیل نداشتن شغل یا از دست دادن آن، زندگی آن‌ها با مشکل مواجه شده و نهایتاً در کنار سایر مشکلات دیگر، درگیر طلاق شده‌اند. علاوه بر آن تغییر در تصمیمات باروری تمایل به بی‌فرزندی و یا تک‌فرزندی از جمله

طلاق، چون نمی‌توانند خواسته‌های زن‌های امروزی را برآورده کنند."

پاسخگوی شماره (۱۹) "اینجا هر کیو ببینی می‌گه از روستاهای اطراف اومدم، بعد همه اینها می‌خواهن برنند یا کردستان و بانه یا تهران".

پاسخگوی شماره (۱) "بیکاری که باشه کسی بچه هم نمیاره الان میگن جمعیت داره نابود میشه".

پاسخگوی شماره (۶) "الان سن جوونا بالا رفته، اما خیلی‌ها نه ازدواج کردند و نه بچه دارند. اونی هم که ازدواج کرده پیشیمونه چون یا کار ندارند یا اگر دارن اینقدر درآمدشون کمه که خیلیا میرن به سمت

شکل ۱ مدل پارادایمی پژوهش

۷ بحث و نتیجه گیری

این مطالعه حاصل تلاشی نظری- تجربی پیرامون واکاوی و شناخت علل و زمینه‌های بیکاری به شیوه‌ی نظریه‌ی زمینه‌ای بود. یافته‌های این مطالعه نشان داد جوانان در شهر کرمانشاه در دسترسی به فرصت‌های شغلی مطلوب و مناسب با برخی موانع، محدودیت‌ها و محرومیت‌ها مواجهه هستند. به دلیل شرایط علی از جمله ضعف نهادی-مدیریتی، جنسیت زدگی محیط کار، که اشتغال آنان را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و همچنین سوء مدیریت و عدم نظام‌مندی جهت ایجاد شغل؛ شرایط زمینه‌ای از قبیل محدودیت‌های خانوادگی در دستیابی به شغل و کیفیت پایین سرمایه‌ی انسانی که محدودیت‌هایی را برای دستیابی افراد به شغل ایجاد می‌کند و شرایط مداخله‌گری همچون ارزش‌گذاری نادرست شغلی و دافعه‌ی روستایی که به مراتب فرصت‌های شغلی را با نوسان و فقدان مواجهه می‌سازند، افراد خصوصاً جوانان با پدیده‌ی دوگانه بیکاری ساختاری و اشتغال پذیری پایین مواجهه نموده است.

نتایج این مطالعه نشان داد پاسخگویان این مطالعه از فرصت‌های شغلی و زیرساخت‌های موجود در استان اطلاع داشتند از نظر آنها استان کرمانشاه نسبت به سایر استان‌ها در برخی امکانات و اختیارات کم برخوردار بوده و به عنوان یک استان مرزنشین و جزء کلان شهرهای کشور، آن‌گونه که لازم است مورد توجه قرار نگرفته و فضای کسب و کار کافی در سطح استان ایجاد نشده و صنایع و کارخانه‌های کمتری در آن مستقر شده است. از سوی دیگر، به دلیل محدودیت سرمایه‌گذاری و کم‌توجهی دولت در امر گردشگری، توریستی و برخی طرح‌های مرتبط با توانایی استان فرصت‌های شغلی محدودی وجود دارد، علاوه بر این از نظر آنها اعطای تسهیلات جهت انجام پروژه‌های خود اشتغالی، کارآفرینی مساعدت‌های دولت کفایت نمی‌کند. ابعاد اقتصادی بیکاری که مورد توجه پاسخگویان این مطالعه قرار گرفته بطور پراکنده در سایر مطالعات

نظیر دهقان (۱۳۸۱)، مهاجرانی (۱۳۸۴)، کیانمهر (۱۳۸۵)، لطیفی (۱۳۹۰)، خانی (۱۳۹۲)، ملک پور (۱۳۹۲) نیز اشاره شده است و همسویی یافته‌های این مطالعه با مطالعات پیشین را نشان می‌دهد. طبق گزارش منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران، بالاترین نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر سال ۱۳۹۵ متعلق به استان کرمانشاه (۲۲/۲ درصد) است. یافته‌های پژوهش صادقی نژاد و حسنی درمیان (۱۳۹۹) نشان داد که استان کرمانشاه در سال ۱۳۹۵ رتبه‌ی اول را از نظر بیشترین مدت زمان انتظار برای شاغل شدن در سن ۲۰ سالگی داشته است. از طرف دیگر، گزارشی که مرکز آمار ایران از شاخص تعداد خالص مهاجرت استانی طی دوره ۹۵-۱۳۹۰ ارائه نموده، نشان می‌دهد استان کرمانشاه که در سال ۱۳۹۵ دچار نرخ بیکاری بالا و در نتیجه، دوره‌های طولانی انتظار برای شاغل شدن بوده به عنوان سومین استان مهاجرفرست ایران نیز معرفی شده است. بنابراین، جوانان این استان که از طولانی شدن دوره‌ی بیکاری رنج می‌برند، از گزینه مهاجرت به‌عنوان راه‌حلی برای عبور از این بحران استفاده می‌کنند.

طرف دیگر قضیه، مشکلات عدیده‌ای است که در زمینه‌ی دستیابی به شغل برای روستاییان و کشاورزان وجود داشته که زندگی آنان را با سختی‌های فراوان روبه‌رو ساخته است. از جمله این مشکلات، وجود کار فصلی که حتی آن هم به دلیل پیشرفت تکنولوژی و وجود انواع ماشین‌آلات کشاورزی تا حدی کاهش یافته، محدود بودن توان اشتغال‌زایی بخش کشاورزی، نبود پیشرفت شغلی برای فرزندان خانواده‌های ساکن در روستا، و ... می‌باشد که باعث شده جهت دستیابی به فرصت‌های شغلی مهاجرت نمایند با این حال در شهر نیز نتوانستند وارد بازار کار شوند. یافته‌های پژوهش فرجی سبکبار و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان دهنده آن است که در نواحی روستایی ایران نابرابری‌های زیادی در امر استفاده از نیروی انسانی و جمعیت فعال در بین گروه‌های سنی وجود دارد.

استانی. برادبوری، (۱۹۸۴): خصوصیات شخصی، وضعیت و پیشینه‌ی خانوادگی. هیگینز، (۱۹۸۴): ویژگی‌های خانوادگی. لینچ، (۱۹۸۷): ویژگی‌های افراد مانند قومیت، بیکاری والدین و سطح تحصیلات آنها. کاسپی، (۱۹۹۸): ویژگی‌های فردی و خانوادگی مانند: فقر تحصیلی، سرمایه اندک خانواده، عضویت در خانواده‌های تک سرپرست، اختلاف خانوادگی. انیل و سویتمن، (۱۹۹۸): وضعیت خانوادگی. از جمله عوامل تاثیرگذار بر بیکاری جوانان است که همسو با یافته‌های این پژوهش است. نداشتن سابقه‌ی کاری، عدم اراده قوی و ترس از ریسک‌پذیری مانعی جدی برای رسیدن فرد به خود باوری جهت دستیابی به شغل مناسب می‌باشد. علاوه بر این نوع نگرش مردم و افراد نسبت به مشاغل فیزیکی و کارهای یدی که آن‌ها را در سطح مشاغل پایین موجود می‌دانند و بیکاری را بر آن ترجیح می‌دهند. بین جوانان تحصیل‌کرده نوعی آرمان‌گرایی و مدرک‌گرایی و انتظار داشتن دستمزدهای بالا مشاهده می‌شود که تا حدودی هم فراگیر شده، به گونه‌ای که نهایت آرزوهایشان را فقط در یافتن مدارک بالاتر و مشاغل دولتی به عبارتی پشت میز نشینی می‌جویند.

پاسخگویان اقتصاد ضعیف خانواده را علت مهمی در دستیابی آنها به فرصت‌های شغلی می‌دانند. فقر مالی و سرمایه فرهنگی پایین خانواده تا حدودی بر نوع تحصیل و حرفه‌آموزی آنها تأثیر داشته است. همچنین برخی از آنها دارای مهارت و تحصیلات لازم جهت کسب و کار بودند، اما به خاطر عدم حمایت مالی و فقدان سرمایه لازم ناگزیر از اقدام به فعالیت‌هایی شدند و تا حدودی از ریسک‌پذیری برخی مشاغل اجتناب ورزیدند و فرصت را برای دستیابی به شغل‌های مطلوب از دست داده‌اند.

در میان زنان نیز تأثیر برخی عقاید سنتی و همچنین برخی تعصبات شدید مذهبی موجبات بیکاری و ترک شغل برخی از زنان را باعث شده است. اکلس^۱ (۱۹۹۴) معتقد است اینکه زنان چه

همچنین گروه سنی جوانان دارای یکنواخت‌ترین الگوی فضایی است که در اغلب مناطق کشور دارای بالاترین نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال است. این یافته‌ها همسو با نتایج مطالعه برادبوری و همکاران (۱۹۸۴) است. آن‌ها دریافتند که جوانانی که در خانواده‌های با تغییر مکان زندگی زیاد (معمولاً در جست‌وجوی کار بهتر و یا به دلیل ماهیت شغلی والدین) و یا خانوارهایی که از روستا به شهرها مهاجرت کرده‌اند، زندگی می‌کنند نیز دارای احتمال بیکاری زیادی هستند.

نتایج همچنین نشان داد علاوه بر محدودیتهای ساختاری بخش قابل توجهی از علل بیکاری مربوط به موانع و محدودیتهای خانوادگی باورها و ارزش‌گذاریهای شغلی، و اشتغال‌پذیری پایین جوانان می‌باشد. در این پژوهش ناهمسویی باورهای شغلی والدین عاملی مهم دیگری در دست نیافتن افراد به کار و فعالیت مفید شناسایی شده است. دلسوزی مخربانه و عدم آگاهی والدین نسبت به نیازهای متناسب با روز که فرزند با حضور در جامعه با آن مواجه می‌شود یا اینکه تنها راه سعادت و موفقیت فرزندان را در تحصیل می‌دانند و مانع پرداختن آنان به آموزش مهارت یا حرفه‌ای در کنار تحصیل می‌شوند. از جمله موارد دیگر، دخالت و سخت‌گیری‌های بی‌مورد والدین در انتخاب شغل فرزندان است که اکثراً مطابق با توانایی و علاقه فرزندان نیست و به نوعی تحقق نیافته پدران و مادران است که فرزندان مکلف به تحقق آن هستند. مسئله‌ی دیگر نبود اعتماد به نفس و ریسک‌پذیری است که جوانان می‌بایست از سوی خانواده یا جامعه دریافت کنند و همین مانعی جهت رشد و شکوفایی آنان است. نتایج مطالعات صدق گویا، (۱۳۸۱): ۱. ویژگی‌های فردی مانند سن، جنس، میزان تحصیلات ۲. ویژگی‌های خانوادگی مانند تعداد افراد خانواده، میزان تحصیلات و شغل والدین و عضویت در خانواده‌های تک سرپرست ۳. ویژگی‌های محلی و منطقه‌ای مانند نرخ بیکاری منطقه‌ای یا

1. Eccles, J. S

نوسانات بازارکار دچار بیکاری موقت شدند، صرفه‌ی اقتصادی و اجتماعی داشته باشد. به امنیت و سودمندی آن شغل امیدوار باشند و تا پایان دوره‌ی مفید کاری، به حضور در شغل خود ادامه دهند. در هر جامعه‌ای به اقتضای نیازها و روابط موجود یک سری قوانین و قواعد برای جلوگیری از تضييع حق افراد و همچنین ایجاد نظم و هماهنگی وضع شده که از جمله آن منشور حقوق کارگر است. اگر کارفرما به این حقوق احترام بگذارد طبعاً کارگران هم با انگیزه بیشتری بر سر کار خود باقی خواهند ماند و زمینه‌ی توسعه و رونق اقتصادی کارفرما را هم فراهم خواهند نمود. این یافته با نتایج مطالعه منوری، ابادری و میدری (۱۳۹۸) همسو است. نبود سلامت اداری در جامعه مهم‌ترین عاملی است که به کُرّات در این پژوهش به عنوان امری ناعادلانه و غیراخلاقی از آن یاد شده است. واقعیت امر هم در جامعه بدین گونه است که گاهی اوقات شایستگی، لیاقت، عدم صلاحیت و توانایی افراد صاحب منصب زیر سؤال است.

در کنار این موارد، استفاده از زنان به عنوان ابزاری برای بهره‌برداری اقتصادی یا پرداخت و دستمزدهای بسیار پایین در قبال کار و تلاش آن‌ها و مشکلات ترکیب نقش مادری و همسری با شغل به دلیل ساعت های کاری نامتعارف، به ترک زنان از شغل و جستجوی کار بهتر منجر شده است. همچنین اکثر زنان به دلایلی چون تأهل، داشتن تحصیلات دانشگاهی و نیز نبود آرامش و امنیت روحی و روانی لازم در محیط کار، در جستجوی مشاغل دولتی و رسمی می‌باشند. موضوع مهم دیگر، مدت زمان طولانی‌ای بوده که افراد برای تحصیلات صرف کردند و در حال حاضر در جستجوی شغلی مطابق با تحصیلات خود هستند. این یافته گویای ناکارآمد بودن نظام آموزشی کشور ماست که سهم قابل توجهی در بیکاری دارد. نوبخت (۱۳۸۶)، ملک پور (۱۳۹۲)، فرهنگد و قائد رحمت (۱۳۹۵) نیز در مطالعات خود به این یافته اشاره دارند.

شغلی را برای خود انتخاب کنند، به شدت تحت تأثیر فرهنگ جامعه است. اما انتخاب شغل، یک طرف مسئله و امکان تصدی آن شغل، طرف دیگر مسئله است.

نتایج مطالعه نشان داد ویژگی‌های فردی و خانوادگی سال‌ها قبل از ورود جوان به بازارکار بر روی او تأثیر می‌گذارد. برخی از پاسخ‌گویان کم‌سودی، دارای مشاغل کم‌درآمد و با جایگاه شغلی پایین‌تر والدین و اهمیت کمتر به آینده شغلی فرزندان را از دوران کودکی عامل بیکاری می‌دانستند. این یافته‌ها همسو با نتایج مطالعه‌ی برادبوری و همکاران (۱۹۸۴) و کاسپیو دیگران (۱۹۹۸) است. کاسپیو همکاران دریافته‌اند که فقر تحصیلی، سرمایه‌ی اندک خانواده، عضویت در خانواده‌های تک سرپرست، اختلاف خانوادگی، اهمیت کمتر به مدرسه و ... احتمال بیکاری جوانان را افزایش می‌دهد. مطالعه‌ی برادبوری و همکاران (۱۹۸۴) در استرالیا نیز نشان داد که جوانان بیکار به همان اندازه که از خصوصیات شخصی خود متأثر می‌گردند از وضعیت و پیشینه‌ی خانوادگی خود نیز تأثیر می‌پذیرند. جوانان متعلق به خانواده‌های تک‌سرپرست با سطح تحصیلات پایین که نوع گویش آن‌ها متفاوت با گویش‌های بومی است دارای بیشترین احتمال بیکاری هستند. این تأثیرات ابتدا به وسیله‌ی کاهش توانایی در جذب سرمایه‌های انسانی مانند پایین بودن میزان تحصیلات و مهارت‌های شغلی و سپس به وسیله‌ی تأثیرگذاری مستقیم بر رفتارهای شخصی مانند رفتارهای جستجوی کار بر بازارکار جوانان اثرگذار است.

از جمله عوامل اجتماعی که بیکاری جوانان را در این مطالعه را موجب شده است نبود امنیت شغلی به دلیل نبود بیمه و قراردادهای موقت است. هرکاری به ازای سختی، مشکلات و مشقت‌های پیش رو می‌بایست از مزایای اجتماعی، امنیت شغلی و آتیه خوبی برخوردار باشد تا شاغلان در آن حرفه چنانچه به علت ماهیت شغلی‌شان در معرض برخی خطرها و آسیب‌ها قرار گرفتند یا حتی به دلیل

مشکل مواجه شده و نهایتاً درگیر طلاق شده‌اند. علاوه بر این بیکاری پیامدهای اجتماعی دیگری همچون استثمار نیروی کار، امنیت و نشاط اجتماعی پایین را به همراه خواهد داشت که نباید این خسارات جبران‌ناپذیر و عواقب خطرناک آن را نادیده گرفت زیرا ثبات در سیاست، اقتصاد، اجتماع و جمعیت مهم‌ترین عامل جهت ارتقاء و پیشرفت هر جامعه‌ای است.

نتایج این مطالعه نشان داد بخش قابل توجهی از مردان بیکار به دلیل مشکل مالی و بالا بودن هزینه‌های زندگی در شهر، اقدام به ساخت مسکنی در حاشیه‌ی شهر کرده و بافتی نامناسب با بافت شهری را در حاشیه‌ی شهر ایجاد کرده‌اند. همچنین برخی از پاسخگویان برای تأمین مایحتاج‌های زندگی ناچاراً بسوی مشاغلی چون کولبری، قاچاق، واسطه‌گری و مشاغل کاذب روی آورده‌اند.

از آنجا که ایجاد اشتغال از ابزارهای مهم کاهش فقر و نابرابری است. به همین دلیل افزایش فرصت‌های شغلی در مناطقی که بیشتر دچار بیکاری و فقر هستند (از جمله استان کرمانشاه) اهمیت مضاعفی دارد (صیادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۴۴). چنانچه که بیان شد علل و عوامل بیکاری جوانان شهر کرمانشاه برحسب شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی متفاوت بوده که رفع این عوامل زمینه‌ساز، نیاز به برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، اصلاح قوانین و مقررات و بهره‌گیری از راهکارهای اجرایی مناسب در زمینه‌های مختلف آموزشی و پژوهشی و اطلاع‌رسانی، صنعت، کشاورزی و خدمات، اشتغال‌نخبگان، کار آفرینی و ... دارد (مفتاح و زرین‌ساز، ۱۳۸۱: ۶). همچنین افزایش فرصت‌های اشتغال از وظایف دولت می‌باشد که می‌تواند از طریق تقویت و گسترش تولید مولد با سرمایه‌گذاری‌های وسیع دولتی در امور تولیدی، زیربنایی، تزریق سرمایه در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، افزایش کیفیت نیروی کار و بخش خصوصی موجب افزایش تقاضای نیروی کار شود. همچنین

در این پژوهش پیامدهای سطح کلان بیکاری از منظر پاسخ‌گویان مورد واکاوی قرار گرفت. بدین ترتیب که وقتی افراد نتوانند به شغلی مناسب با تحصیلات و زحماتی که کشیده‌اند دست یابند، احساس می‌کنند فرصتی را که برای تحصیلات صرف کرده‌اند هدر رفته است. همچنین علاوه بر هزینه‌ی فرصت و هدر رفت سرمایه‌ای که خانواده صرف تحصیل او کرده، سرمایه‌ی انسانی و سرمایه‌ی ملی هنگامی که صرف این قشر عظیم شده، تا زمانی که به کار بیایند و گره‌گشای مشکلات جامعه باشند، حال خود مشکل بزرگ جامعه شده‌اند و هیچ بهره‌وری ندارند، به هدر رفته است. همچنین افراد به دلیل نداشتن شغل و درآمد امیدوار کننده تمایلی به داشتن فرزند ندارند یا به امید آینده بهتر آن را به تأخیر انداخته یا اینکه به سیاست داشتن یک فرزند و تبعیت از آن روی آورده‌اند که در پیش گرفتن چنین رویه‌ای استان را با چالش‌های فرزندآوری مواجه خواهد کرد. از طرفی افراد بیکار به دلیل مشکل مالی و بالا بودن هزینه‌های زندگی در شهر با روندی نامطلوب به ساختمان‌سازی اقدام می‌کنند و بافتی نامناسب با بافت شهری را به شهرهای بزرگ سنجاقت می‌کنند. گذشته از جریان حاشیه‌نشینی، مهاجرت سرمایه‌های علمی و واقعی یا همان پدیده فرار مغزها جهت یافتن کار مطلوب به سوی شهرهای مرکزی و نهایتاً از کشور است. چنانچه بنا به دلایل و عواملی کار مطلوب برای افراد یافت نشود، برای تأمین مایحتاج‌های زندگی ناچاراً بسوی مشاغلی چون کولبری، قاچاق، توزیع مواد مخدر و مشاغل کاذب روی می‌آورند. همچنین بیکاری و بی‌درآمد ماندن موجب دست نیافتن افراد به زندگی دلخواه و ایجاد شکاف بین طبقات جامعه می‌شود. و یا برخی افراد برای رسیدن به شغل مورد نظر به پرداخت رشوه مجبور می‌شوند یا داوطلبانه می‌پردازند، که چنین شرایطی بیان‌گر گسترش مسئله‌ی اختلاس و ارتشاء یا همان فساد اداری در جامعه است. همچنین در صورت نبود شغل ازدواج میسر نمی‌شود و یا افرادی هم که متأهل‌اند به دلیل نداشتن شغل یا از دست دادن آن، زندگی آن‌ها با

جلوگیری کرده، همچنین از اعمال سلیقه و ایجاد محدودیت در انتخاب شغل و حرفه برای فرزندان تا حدودی پرهیز نمایند. در نهایت تلاش برای رفع یا کاهش معضل بیکاری باید به عنوان یکی از اهداف و اولویت‌ها در برنامه‌های توسعه و پیشرفت کشور و استان قرار گیرد در غیر این صورت اثرات منفی اجتماعی، سیاسی و فرهنگی آن امری انکارناپذیر و حتمی است.

توجه به جنبه‌ی کنترل عرضه‌ی نیروی کار از طریق بالا بردن سن قانونی حداقل کار و ایجاد امکانات اشتغال و کسب درآمد در روستاها و تشویق روستاییان به ماندن در روستا امکان پذیر است (دباغ و صدقیانی، ۱۳۹۴). رسانه‌ها و شبکه‌های فرهنگی و مهمتر از همه نهاد خانواده نیز می‌تواند با افزایش اهمیت دادن به کار و تولید، اعتماد به نفس، خود باوری و توانمندی فرزندان جهت کسب مهارت‌های شغلی مختلف از بیکار ماندن فرزندان خود

منابع

خداپرست مشهدی، مهدی، فلاحی، محمدعلی، سلیمی فر، مصطفی و امین حق نژاد (۱۳۹۱). "بررسی اعتبار قانون واگنر و دیدگاه کنزی برای اقتصاد ایران: یک تجزیه و تحلیل سری زمانی"، **فصلنامه‌ی پژوهش‌های اقتصادی**، سال ۱۲، شماره ۱، ص ۸۷-۱۱۲.

ارگاس فوروندا، اسکار (۱۳۸۰). **علوم اجتماعی و مشکل بیکاری جوانان در جهان**، ترجمه‌ی سازمان ملی جوانان، تهران: نشر روناس.

افراسیابی، حسین و رقیه دهقانی دارامرود (۱۳۹۵). "زمینه‌ها و نحوه‌ی مواجهه با طلاق عاطفی میان زنان شهر یزد"، **زن در توسعه و سیاست**، دوره ۱۴، شماره ۲، ص ۲۷۱-۲۵۵.

دباغ، رحیم، علیرضا زاده و داود صدقیانی (۱۳۹۴). "بررسی رابطه‌ی علی بین نرخ بیکاری با متغیرهای کلان اقتصادی با استفاده از مدل‌های علی اقتصادسنجی و آزمون هسینو"، **فصلنامه‌ی اقتصاد و مالیات**، دوره ۱، شماره ۱.

امینی، علیرضا (۱۳۸۳). "رویکرد جنسیتی به عدم تعادل‌های بازار کار"، **پژوهش زنان**، دوره ۲، شماره ۱، صص ۱۴۶-۱۳۳.

رازقی نصرآباد، حجه بی‌بی و محمدرضا کارگر شورکی (۱۳۸۷) "عدم تعادل جنسیتی در بازار کار ایران"، **مجله‌ی گزیده مطالب آماری**، سال ۱۹، شماره ۱، صص ۹۴-۷۳.

تودارو، مایکل (۱۳۶۶). **توسعه‌ی اقتصادی در جهان سوم**، ترجمه غلامعلی فرجادی، تهران: انتشارات مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه.

حریری، نجلا (۱۳۸۵). **اصول و روش‌های پژوهش کیفی**، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تربیتی و تحقیقات.

رحمانی، تیمور (۱۳۸۴). **اقتصاد کلان جلد (۲)**. تهران، انتشارات برادران.

خانی، سعید و حسین ضرغامی (۱۳۹۲). "بررسی روند نرخ بیکاری در استان کردستان طی سال‌های ۸۵-۱۳۷۵ با تأکید بر جوانان"، **فصلنامه‌ی مطالعات جامعه‌شناختی جوانان**، سال چهارم، شماره یازدهم، صص ۸۰-۶۵.

رضایی، مهدی (۱۳۸۳). "جوانان و اشتغال: مطالعه‌ی موردی بیکاری و علل و پیامدهای آن در استان کردستان"، **مجموعه مقالات دومین همایش انجمن جمعیت‌شناسی ایران**،

فرهمنده، مهناز و حمیده قائد رحمت (۱۳۹۵).
"بررسی عوامل مؤثر بر بیکاری
فارغ‌التحصیلان دانشگاهی"، **هشتمین
همایش ملی انجمن جمعیت‌شناسی ایران:
تحولات جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال
در ایران**.

قدیری معصوم، مجتبی، مهدوی، مسعود و حمید
برقی (۱۳۹۰). "بررسی آماری روند رشد و
تحولات اشتغال در نواحی روستایی استان
اصفهان"، **مجله‌ی پژوهش‌های جغرافیایی**،
شماره ۵۴، ص ۱۷۵-۱۵۳.

قره باغیان، مرتضی (۱۳۷۲). **نظریه‌های توسعه
اقتصادی**، تهران: نشر نی.

کار، مهرانگیز (۱۳۸۴). **زنان در بازارکار**، تهران:
انتشارات روشنگران و مطالعات زنان.

کیانمهر، محمودلی (۱۳۸۵). "بررسی آثار بیکاری با
تأکید بر آسیب‌های اجتماعی"، **ماهنامه‌ی
تعاون**، شماره ۱۸۳، ص ۶۳-۶۰.

ماهر، فرهاد (۱۳۸۳). "روندهای جهانی اشتغال و
بیکاری"، **آموزش علوم اجتماعی**، دوره
هشتم، شماره ۱، ص ۵۹-۵۰.

محمدی بایگی، سید جواد و سیده نرجس محمدی
بایگی (۱۳۹۰). "آسیب‌شناسی بیکاری روی
جوانان با توجه به اطلاعات جامعه‌ی آماری
نمونه". **همایش ملی آسیب‌شناسی
مسائل جوانان**، دانشگاه آزاد اسلامی واحد
فلاورجان.

مرکز امور مشارکت زنان (۱۳۸۰). **زنان، توسعه و تعدد
نقش‌ها**، تهران: انتشارات برگ زیتون.

مرکز آمار ایران (۱۳۹۶). **طرح آمارگیری نیروی‌کار**،
تهران.

مفتاح، سکینه و رضا زرین‌ساز (۱۳۸۱). "۱۶۸ راهکار
ملی برای اشتغال"، **مجله‌ی تعاون**، شماره
۱۳۷، ۱۲-۶.

**بررسی مسائل جمعیتی ایران با تأکید بر
جوانان، دانشگاه شیراز**، انتشارات مرکز
مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و
اقیانوسیه، صص ۴۸۶-۴۷۱.

رعیت زاده، فرامرز (۱۳۹۳). "ریشه‌یابی و شناسایی
عوامل مؤثر در ایجاد معضل بیکاری جوانان
ایران"، **کنفرانس بین‌المللی اقتصاد،
حسابداری، مدیریت و علوم اجتماعی**.

ساروخانی، باقر و ثریا گودرزی (۱۳۸۸). "اثرات
اشتغال زنان بر خانواده. تحقیقی در بین
زنان شاغل و متأهل وزارت کار و امور
اجتماعی"، **مجله‌ی جامعه‌شناسی معاصر**،
شماره‌ی اول.

سپهر، جعفر (۱۳۴۵). **بیکاری**، تهران: انتشارات امیر
کبیر.

صادقی نژاد، مهسا و غلامرضا حسنی درمیان
(۱۳۹۹). "بررسی تحولات امید زندگی
بیکاری در استان‌های ایران طی سال‌های
۱۳۸۵-۱۳۹۵"، **نشریه‌ی مطالعات جمعیتی**،
(۱)۶، ۲۶۰-۲۳۱.

صدق‌گویا، محمدرضا (۱۳۸۱). "برآورد احتمال بیکاری
جوانان (تأثیر ویژگی‌های فردی بر احتمال
بیکاری)"، **اقتصاد: کار و جامعه**، شماره ۴۷،
صص ۱۶-۷.

صیدایی، سید اسکندر؛ بهاری، عیسی و امیر زارعی
(۱۳۹۰). "بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری
در ایران طی سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۳۵"،
فصلنامه‌ی راهبرد یاس، شماره ۲۵، صص ۲۴۷-
۲۱۶.

فرجی سبکبار، حسنعلی؛ حجت‌شامی، سیروس و
بهمن طهماسی (۱۳۹۹). تحلیل فضایی
الگوی بیکاری گروه‌های سنی در نواحی
روستایی ایران، **فصلنامه‌ی مجلس و راهبرد**،
۲۷(۱۰۳)، ۱۱۲-۸۱.

نورث، داگلاس (۱۳۷۴). **عملکرد اقتصادی در طول زمان**، ترجمه‌ی موسی غنی نژاد، مجله‌ی برنامه و توسعه، تهران: مؤسسه‌ی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه.

وحیدی، عبدالمجید (۱۳۸۰). "بحران بیکاری؛ مشکل‌ها و امیدها"، **علوم سیاسی: اطلاعات سیاسی - اقتصادی**، شماره ۱۷۱ و ۱۷۲، صص ۲۲۳ - ۲۱۸.

وحیدی، عبدالمجید (۱۳۸۰). "بحران بیکاری؛ مشکل‌ها و امیدها"، **علوم سیاسی: اطلاعات سیاسی - اقتصادی**، شماره ۱۷۱ و ۱۷۲، صص ۲۲۳ - ۲۱۸.

هیگینز، نیل (۱۳۸۰). **چالش بیکاری جوانان**، ترجمه‌ی محمدرضا صدق‌گویا و دیگران، تهران، وزارت کار و امور اجتماعی، اداره کل آمار نیروی انسانی، اداره طرح پژوهش‌های آماری.

یحیایی، فریبا (۱۳۷۵). "بررسی وضعیت بیکاران دارای تحصیلات عالی، فنی و حرفه‌ای و بررسی علل آن"، **طرح جام تأمین وضعیت نیروی انسانی متخصص کشور**، تهران: سازمان برنامه و بودجه.

ملفت، حسین و عزیز حزباوی (۱۳۹۳). "بررسی موانع اشتغال و پیامدهای بیکاری از دیدگاه جوانان استان خوزستان"، **هشتمین همایش ملی انجمن جمعیت‌شناسی ایران: تحولات جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال در ایران**. دانشگاه یزد.

ملک‌پور، علی و فؤاد محمدی (۱۳۹۲). "بررسی زمینه‌ها و موانع اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی (مقطع کارشناسی رشته‌های علوم انسانی شهرستان بیجار)"، **ماهنامه‌ی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کار و جامعه**، شماره ۱۵۷.

منوری، نوح؛ اباذری، یوسف و احمد میدری (۱۳۹۸). دولت و نیروهای کار شرکتی کشاکش مسئولیت و طرد. **مطالعات جامعه‌شناختی (نامه علوم اجتماعی سابق)**، دوره ۲۶، شماره ۱، ۲۴۹-۲۷۳.

مهاجرانی، علی اصغر و علیرضا صنعت خواه (۱۳۹۰). "بررسی عوامل اقتصادی - اجتماعی مؤثر بر روند بیکاری در ایران"، **فصلنامه‌ی تخصصی علوم اجتماعی**، سال پنجم، شماره ۱۵، صص ۱۲۹-۱۶۴.

3rd ed. Burlington, MA: Jones & Bartlett Publishers.

Bradury, B, Pauline, G and Joan, Vipond. (1984). Youth Unemployment and Inter generational Immobility, *Journal of Induatrial Relation*, 28(2):191-210.

Burns N, Grove SK. *The practice of nursing research; conduct, critique, and utilization*. 5th ed. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders; 2005.

Albanesi, Estefania, SahinS, (2013). *The Gender Unemployment Gap: Trend and Cycle*, NYFED, NBER, and CEPR.

Bakke, E.W. (1933). *The unemployed man: A social study*. London, UK: Nisbet.

Bakke, E.W. (1969). *Citizens without work: A study of the effects of unemployment upon the workers' social relations and practice*. Hamden, CT: Archon Books.

Boswell, C & Sh, Cannon. (2012). *Introduction to nursing research*.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مجمع علوم انسانی

- Mazakhele, KwaZulu-Natal", dissertation Submitted in accordance with the requirements for the degree of Master of Arts In the subject Psychology, University of South Africa.
- Jahoda, M. (1982). *Employment and unemployment: A social-psychological analysis*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Jahoda, M., Lazarsfeld, P.F., & Zeisel, H. (2002). *Marienthal: The sociology of an unemployed community*. New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Kieselbach, T., van Heeringgen, K., La Rosa, M., Lemkow, L., Sokou, K., & Starrin, B. (Eds.). (2001). *Youth unemployment and social exclusion: Dimensions, subjective experiences and institutional responses in six countries of the European Union*. Opladen, Germany: Leske & Budrich.
- Lynch, Lisa M. (1987). *Individual Differences in the Youth LabourMarket: a Cross - Section Analysis of London Youth*, in Junankar, London: Mac Millan
- Markus, Klein. (2015). "The increasing unemployment gap between the low and high educated in West Germany. Structural or cyclical crowding-out?" *Social Science Research*, 50: 110-125.
- O' Neill, Donall and Olive Sweetman (1998). 'Intergenerational Mobility in Briain: Evidence from Unemployment Pattern', *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, Vol-60 No. 40, PP-431-447.
- Caspi, Avshalom et al. (1998) *Early Failure in the LabourMarket: Childhood and Adolescent Predictors of Unemployment in The Transition to Adulthood* *American Sociological Review*, Vol. 63, Pp. 424 - 451
- Coffield, F., Borrill, C., & Marshall, S. (1986). *Growing up at the margins: Young adults in the NorthvEast*. Milton Keynes, UK: Open University Press.
- Feldman. H. (2006), "Government Size and Unemployment: Evidence from Industrial Countries", *Public Choice*, 127: 451-467.
- Furnham, A. (1994). *The psychological consequences of youth unemployment*. In A.C. Petersen & J.T. Mortiner (Eds.), *Youth unemployment and society* (pp. 199-226). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Gallie, D., & Paugam, S. (Eds.). (2000). *Welfare regimes and the experience of unemployment in Europe*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Hammer, T. (Ed.). (2003). *Youth unemployment and social exclusion in Europe: A comparative study*. Bristol, UK: Polity Press.
- Hiswåls, Anne-Sofie & Marttila, Anneli & Målstam, Emelie & Macassa, Gloria. (2017). *Experiences of Unemployment and Well-being after Job Loss during Economic Recession: Results of a Qualitative Study in East Central Sweden*. *Journal of Public Health Research*. 6(995): 135-141.
- Jabulani N. M. (2017). "A qualitative study of the impact of unemployment in

- State Unemployment Rate: A dynamic perspective", University of Delaware.
- Zeng, Q. (2012). Youth unemployment and the risk of social relationship exclusion: a qualitative study in a Chinese context, *International Journal of Adolescence and Youth*, 17:2-3, 85-94.
- Strauss, A.L & Juliet, Corbin. (2008). *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*, New Delhi, SAGE publications India Pvt Ltd.
- Wallace, C. (1987). *For richer, for poorer: Growing up in and out of work*. London, UK: Tavistock Publications.
- Wang, S, Burton A. A. (2011), "The Effect of Government Size on the Steady-

